

Η ΠΑΝΔΩΡΑ.

ΟΙ ΥΦΑΝΤΑΙ ΤΗΣ ΑΝΣΗΣ.

ΔΙΩΓΜΑ

Περὶ τὸ θαλὶ θερινῆς ἡμέρας τοῦ ἔτους 1500 νεανίας λιτὴν ἐργάτου φέρων ἐνδυμασίαν καὶ μικρὸν δάμα ὡς μόνην σκευὴν ἐκ τῶν ὤμων τοῦ ἐξαρτῶν, ἀπέβη πλαίου ἄρτι συστέλλοντος τὰ ἱστία εἰς τὴν προκυμαίαν τῆς Βέργης, τότε πρωτευούσης τῆς Νορ βεργίας. Ἡ ἀπὸ τοῦ λιμένος εἰς τὴν πόλιν ἀγούσα ἦτον θορυβώδης καὶ πολυάνθρωπος, διότι ἡ Βέργη ἦτον κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν τῶν ἐπιστημοτέρων ἐμπορείων τῆς βορείας Εὐρώπης. Κατ' ἀρχὰς ὁ ἕως ἡκολούθησε τὸν ῥοῦν τῶν πολυαγέδων ἀνθρώπων, ἱππῶν καὶ ἀμαξῶν. Ἀλλὰ βαθμηδὸν τὸ βῆμα του

ροθίστατο μᾶλλον ἀβέβαιον καὶ τὸ βλέμμα του ἐξέτραξε διτταγμὸν. Μετ' ὀλίγον αἱ ἀπατήσας πρὸς τὰ δεξιὰ στενωπὸν ἦτις ἀποκλίνουσα τῆς ὁδοῦ, διέτρηξε τοὺς ὑψηλοὺς, τὸν λιμένα περικλείοντας, βράχους, εἰσῆλθε μηχανικῶς εἰς οὐτὴν, ὡς ἄθεωρος εἰς ὁ πᾶτα διεύθυνσις εἶναι ἀδιάφορος, καὶ σύννομος ἐβραδυνόρει, ὡς ἐκ τῆς σκεψῆος περιμέων ν' ἀντλήτῃ ἀπόρρασιν περὶ τοῦ περαιτέρω πρακτέου.

Πρὸ τινῶν στιγμῶν ἐδοκίμει κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, ὅταν ἤκουσε φωνὴν ὀξεῖαν, καὶ εἶδε μεταξὺ τῶν βράχων ὀρυῶσαν, καὶ ἀπὸ κρηνοῦ εἰς κρηνὴν ὡς ὕδριναν ῥιπτομένην, γρήϊαν μωρῆς ἀπαισίτου, ἥτις εἰ βόστρυχοι αὐτοί, καὶ συτρεφόμενοι περὶ τὴν κεφαλὴν τῆς, ἐδίδον αὐτῇ ἑκφραστὴν φοβερὰν, ἥτις νεκρικὴ ἦν ἡ ὄψις καὶ οἱ ὀρθαλμοὶ τεταμένοι ἀγρίως, ἦτις δὲ ἐναγωνίως χειρονομούσα, ἐκραύγαζε μεγαλοφώνως: *Εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν θάλασσαν!*

Ὁ νέος, ἐκπεπληγμένος, ἐξάθη ἐνώπιον τῆς γυναι-

κός ταύτης, ἣν ἐξέβαλεν ὡς φρενοβλάβη. Ἀλλὰ στρέψας τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης ὁ εἰδίκνυε· ὁ ξηρὸς δάκτυλός της, εἶδεν ὑπὸ τοὺς πόδας του ὡς ἀνθρωπίνην μορφήν φερομένην ὑπὸ τῶν κυμάτων, καὶ ἄνισον καὶ τελευταίαν πρὸς αὐτὰ παλαίευσαν πάλην. Ἐν τῷ ᾄμα, ὁ τολμηρὸς νεανίας ἄνευ δευτέρας σκέψεως ἀφῆκε τὸ δέμα του κατὰ γῆς, ἀπεδύθη τὸν μανδύαν του, καὶ ἀπὸ τοῦ βράχου ἐφ' οὗ ἵστατο, καὶ ὅστις κάθετος κατήρχετο εἰς τὴν θάλασσαν, ἐρρίφθη εἰς αὐτήν, καὶ βυθισθεὶς, ἐγένετο ἄφαντος. Ἀλλὰ μετὰ μίαν στιγμήν ἐφάνη ἀναδύς, ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν του ἀποσειῶν τὸ ὕδωρ, μ' εὐρώ στους βραχίονας σχίσας τὰ κύματα μέχρι τοῦ πνιγομένου ἀνθρώπου, ἤρπασεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἐνδυμάτων, καὶ διὰ μόνης βοηθούμενος τῆς μιᾶς του χειρὸς, ἐφθασεν εἰς τὴν παραλίαν μετὰ τοῦ φορτίου του, καὶ τότε πρῶτον εἶδεν ὅτι ἦτον αὐτὸ νέα κόρη, ἥτις ἐρρίφθη σχεδὸν ἡμιθανὴς εἰς τὸ ἔδαφος. Ἐδῶ ἡ γραία τὴν περιέμενεν, ἐξακολουθοῦσα καθ' ὅλον τὸ διάστημα νὰ τρέχη ἄνω καὶ κάτω ὡς λέαινα ἐντὸς τοῦ κλωδοῦ της, νὰ ἐκτείνῃ τοὺς βραχίονας πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ νὰ ὠρύηται ἀνάρθρους κραυγὰς. Ὅταν δὲ τὴν εἶδε σωθεῖσαν, τὴν περιέβαλεν εἰς τὰς ἀγκάλας της, ἐκλαίει καὶ ἐγέλα, ἐπήδα περὶ αὐτήν, καὶ ἐγρύζε σχεδὸν ὡς κυνάριον παραφερόμενον ὑπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ τὴν ἐκάλει ὀνομαστί:

— Δουϊδέκη, ἐξύπνα Δουϊδέκη, ἀνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς σου, περιστέρα μου. Ἐγὼ εἶμαι, ἡ Γρουμβρίγη εἶμαι, εἶμαι ἡ μάμη σου. Ἀνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ γνώρισέ με. Ἀνοιξε τὰ χεῖλη καὶ ὁμίλησέ με.

Καὶ πάλιν ἐκλαίει καὶ ἐγέλα, κυμαίνουμένη μεταξὺ παραφόρου χαρᾶς, καὶ μεταξὺ ἀπαραμυθῆτου ἀπειπισίως. Ὅταν δὲ ἡ νέα Δουϊδέκη ἠνέωξε τῶνόντι τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐκτείνασα πρὸς αὐτήν τὴν χεῖρα,

— Μάμη! εἶπε μὲ ψθυρισμὸν ἀσθενῆ, τότε ἡ γραία ἐξέπεμψε μεγάλην φωνήν, καὶ ἔπασσε πρηνὴς κατὰ γῆς, ὡς ἂν ὄλαι της αἰδυνάμεις, εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν ταθεῖται μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, εἰ-

τὴν ἀδρανῆ τῆς μάμης της χεῖρα καὶ τὴν ἐφίλησε, καὶ, πρὶν ἐγερθῆ, ἀνακαθήσασα εἰς τὰ γόνατα, ἀπέτεινεν, ἐγκάρδιον προσευχὴν πρὸς τὸν θεόν, τὸν πέμψαντα αὐτῇ τὴν ἀνέλπιστον σωτηρίαν. Εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἦτον ἀνεκφράστως ὡραία, καὶ ὁ νέος, τινὰ θέματα μακρὰν τῆς ἰστάμενος, τὴν ἐθεώρει πλήρης ἐκστάσεως· ὅταν τὰ μακρὰ χρυσὰ βλέφαρά της ἐκάλυπτον τοὺς γλαυκοὺς ὀφθαλμούς της, προσηλωμένους εὐλαβῶς εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐσκίαζον τὰς παρειὰς της λευκοτέρας χιόνος· ὅταν, τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας, ἀνύψου εὐγνώμονα τὴν καρδίαν της πρὸς τὸν οὐρανόν, εἰς τὴν φαντασίαν του, ἰσχυρῶς πεπληγμένην ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου συμδάντος, ἐφαίνετο ὡς καθαρὸς ἄγγελος συνομιλῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, ἡ δὲ γραία, ἥτις πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῆς ἔκειτο, καὶ τὴν περιέβαλλε διὰ τῶν βραχιόνων καὶ διὰ τοῦ ἐλέμματος, ὡς τις τῶν μυθικῶν ἐκείνων δρακόντων, οἵτινες συνεσπειρωμένοι περὶ θησαυρὸν, τὸν φυλάττουσι ζηλοτύπως.

Πρώτη ἀνοπήδησεν ἡ προσδύτις.

— Αἱ! νὰ ἰδῶμεν, εἶπε μὲ φωνὴν τραχεῖαν, οὐδὲν διατηροῦσαν τῆς πρώτης της ταραχῆς· νὰ ἰδῶμεν πότε τέλος πάντων θὰ μάθης νὰ περιπατῇς. Πρέκει ἴσως νὰ σὲ φέρω εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ὡς βρέφος εἰς τὰ σπάργανα; Ἀρκετὸν ἄρος μὲ δίδουν τὰ γεροντικά κόκκαλά μου.

— Μὴ ὀργίζεσαι, μάμη, εἶπεν ἐγειρομένη ἡ Δουϊδέκη· ἐν ὥραϊον ὁτρακὸν εἶδα εἰς τὴν ἄκραν τοῦ βράχου καὶ ἐκυψα νὰ τὸ λάβω· ὁ βράχος ὅμως ἦτον ὕψος καὶ ὠλλίσθησα. Κατ' εὐτυχίαν εὐρέθη ὁ ἀγαθὸς οὗτος κύριος καὶ μ' ἔσωσε μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του.

— Ὁ Κύριος οὗτος, εἶπεν ἡ καλέσασα ἑαυτὴν Γρουμβρίγη, ἔπρεπε νὰ σ' ἀφήσῃ νὰ μάθης νὰ ὀφθαρεύς κοχλύδια, ὅταν σὲ φωνάζω νὰ ἔλθης πλησίον μου. Ἐμπρός! Ἀς ὑπύκνωμεν! Εἰς τὴν κατάστασιν ὅπου εἶσαι, ὁμοιάζεις ἡ ἰδία κοχλύδιον. Ἡ θάλασσα βέει ποταμυδὸν ἀπ' ἐπάνω σου. Ἀλλο δὲν ἔμεινε τώρα εἰμὴ ν' ἀποθάνης, καὶ νὰ ἔχωμεν καὶ αὐτὰ τὰ τρεχάματα. Περιπάτει.

Ἀλλὰ τὴν διαταγὴν ταύτην εὐκολώτερον ἦτον εἰς τὴν γραίαν νὰ τὴν δώσῃ παρὰ εἰς τὴν ἐγγόνην της νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ. Ἀπὸ τὸν φόβον, ἀπὸ τὸν ἀγῶνα, ἀπὸ τὴν συγκίνησιν, ἐκλονεῖτο ὅλη ὡς κάλαμος, καὶ δὲν ἠδύνατο βῆμα νὰ προχωρήσῃ· ἡ Γρουμβρίγη ἦθε τότε εἰς βοήθειάν της, καὶ τῇ ἔδωκε τὸν βραχίονα, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς οἱ πόδες ἔτρεμον, καὶ ἐπρόδιδον ὀλιγωτέραν ἀδιαφορίαν ἀπ' ὅσῃν ἠθέλον οἱ λόγοι της ν' ἀποδείξωσιν. Ἡ Δουϊδέκη ἐκλίνα τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν ὦμον τῆς γραίας, καὶ αὐτῆς τὰ γόνατα ἐκάμπτοντο πρὸς τὴν γῆν ὑπὸ τὸ πρόσθετον τοῦτο ἄρος.

Τότε ὁ νεανίας, ὅστις μακρόθεν ἰστάμενος, εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀναπισπᾶστως προσηλωμένους ἐπὶ τῆς κόρης, ἐπλησίασε. Καί τοι δὲ βυταρεστούμενος κατὰ τῆς γραίας διὰ τὸν ἀπέτομον τρόπον καθ' ὃν ὁμίλησε πρὸς τὴν χαρῆσταν κόρην, ἠρώτησεν ὅμως ἡμιρτέρας ἂν τολμᾷ νὰ ταῖς προστρέξῃ τὴν

χον ἐξαίφνης λυθῇ, ὡς ἂν τὸ συνέχον αὐτὰς ἐλατήριον εἶχεν ἐδῶσει διὰ μιᾶς ὑπὸ τὴν ἰσχυράν της συγκίνησιν. Ἡ δὲ Δουϊδέκη, ἄμα συνελθοῦσα, ἔλαθε

βοήθειάν του. Ἡ Γρουμβρίγη, χωρὶς ν' ἀποκριθῇ, ἔλαβεν ἀποτόμως καὶ διὰ σπασμωδικῆς κινήσεως τὸν βραχίονά του, ἡ δὲ Δουιδέκη θειλῶς ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ ἄλλου τὴν κρινόλευκον χεῖρά της, ἥς ἡ ἐπαρὴ τὸν καττίεστησεν εὐδαιμονέστατον. Ὁδηγὸς τῆς πορείας ἐγένετο ἡ γραία, ἥς ὅλα τὰ κινήματα ἤλεγχον ἐξακολουθοῦντα ἀκόμη τὸν νευρικὸν ἐρεθισμὸν τῆς προλαβούσης σκηνῆς· δι' ἀπωκισμένων δὲ ὁδῶν καὶ διὰ σκοτεινῶν παρόδων ἔρθασεν εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως ἐμπρὸς παλαιᾶς οἰκίας, μετρίας τὸ μέγεθος, καὶ ἐμπρὸς τῆς θύρας αὐτῆς ἀφῆκε τὸν βραχίονα τοῦ ξένου ἐπίσης ἀποτόμως, ὡς τὸν εἶχε λάθει. Μετ' αὐτὴν δὲ ἀφῆκε καὶ ἡ Δουιδέκη τὸν ἄλλον. Βλέπουσα δὲ τὸν νέον χαιρετῶντα καὶ ἐτοιμαζόμενον ν' ἀπέλθῃ χωρὶς ἡ μάμη της νὰ τῷ ἀποτείνῃ τὸν λόγον,

— Δὲν θέλει ὁ κύριος ν' ἀναγκυρῇ μίαν στιγμὴν; τῷ εἶπε δισταζούσα.

— Σὰς εὐχαριστῶ, πρέπει νὰ ὑπάγω, ἀπεκρίθη αὐτὸς μὲ φωνὴν καὶ βλέμμα πρὸς τὴν γραίαν ὡς ἂν ἔλεγε,

— Πῶς νὰ δεχθῶ χωρὶς αὐτὴ ἡ στρίγλα νὰ μὲ εἰπῇ τίποτε;

— Τί λόγος εἶν' αὐτὸς; ἀνέκραξεν ἡ Γρουμβρίγη μὲ τὴν συνήθη δυσάρεστον καὶ ὀξεῖαν φωνὴν της. Δὲν θὰ ὑπάγῃς ἐλπίζω νὰ περιφέρῃσαι ὡς βάρβαρος, ὅλος ἐδρεγμένος, εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Βέργης; οὔτε θ' ἀναχωρήσῃς ἀπὸ τὴν θύραν μου, ὡς ἂν σ' ἐδιώξαμεν, χωρὶς νὰ θερμανθῇς εἰς τὴν ἐστίαν μας.

Αἱ λέξεις αὗται, καλὸν εὐγινεῖς καὶ χαρίεσαι δὲν ἦσαν βεβαίως, ἦσαν ὅμως πάντοτε πρόσκλησις, καὶ ὁ νέος τσαούτην εἶχεν ἐπιθυμίαν νὰ παρατείνῃ τὴν διαμονὴν του πλησίον τῆς Δουιδέκης, ὥστε τὴν ἐδέχθη προθύμως, καὶ εἰσῆλθε μετὰ τῶν δύο γυναικῶν εἰς πρόσγειον αἶθουσαν, ἥς λαμπρὸν πῦρ ἐθέρμαινε τὴν ἐστίαν. Ἡ γραία ἐν τῷ ἅμα ἀνοίξασα κιβώτιον εἰς μίαν καίμενον τῶν γωνιῶν τῆς αἰθούσης, ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ὁλόκληρον ἐργάτου ἐνδυμασίαν.

— Ἰδοὺ, εἶπεν εἰς τὸν ξένον, νὰ ἐνδυθῇς, ὡς νὰ στεγνώσουν τὰ ἐνδύματά σου εἰς τὴν φωτίαν· ὕπαγε καὶ σὺ Δουιδέκη ν' ἀλλάξῃς.

Αἱ δύο γυναῖκες ἐξῆλθον ὁμοῦ, ὁ δὲ νεανίας ἐτρεψε ν' ἀπαλλαγῇ τῶν διαβρόχων του ἐνδυμάτων, καὶ κρεμάσας αὐτὰ ὑπὲρ καπνοῦ, ἐκάθισεν ἐν τῇ νέᾳ του στολῇ παρὰ τὴν ἐστίαν, ἡδονικῶς θερμαινόμενος, καὶ ἀναλογιζόμενος τὴν παράδοξον τύχην, ἥτις τόσον ἀνελπίστως τῷ ἐπρομήθευσεν γνωριμίας καὶ στέγην, ἐνθουσιάζων ὅμως συγχρόνως ὅτι ἡ παρούσα του εὐτυχία ἤθελε διαρκέσει μόνον στιγμὴς, καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα ἤθελε πάλιν μείνει ἐγκαταλελειμμένος εἰς ἀμηχανίαν.

Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα διελογεῖτο, εἰσῆλθε πάλιν ἡ Γρουμβρίγη, ἔφερεν ἐμπρὸς τοῦ τράπεζαν, καὶ τὴν ἐστρωσε. Κατόπιν δ' εἰσῆλθεν ἡ Δουιδέκη, ἀλλάξασα τὰ ἐδρεγμένα φορέματα, καὶ ἐνδεδυμένη μὲ χάριν πολλήν. Ἐκράτει δ' εἰς χεῖράς της, καὶ ἀπέθεσεν εἰς τὴν τράπεζαν μέγα λέβητα ζέοντος ζύθου μετ' ἀρωμάτων.

— Δὲς εἰς τὸν κύριον αὐτὸν ἐν ποτήριον νὰ θερμανθῇ ἡ καρδιά του, εἶπεν ἡ γραία εἰς τὴν Δουιδέκην, νὰ λη-

σμονήσῃ πόσον δυσάρεστως ἐλούσθῃ πρὸς χάριν σου. Πίε καὶ σὺ, νὰ ἔλθῃ ἡ ὄψις σου εἰς τὸν τόπον της, νὰ μὴ ἔχωμεν φροντίδας καὶ ἀσθενείας.

Τοῦ ζύθου τῷ ὅτι ἀνάγκην δὲν εἶχεν ἡ καρδιά τοῦ νέου διὰ νὰ θερμανθῇ, διότι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔκαιεν ὅλη καὶ ἐπαλλεν. Ἐφρόνει δ' αὐτὸς ὅτι οὔτε ἡ Δουιδέκη ἐπερίμεναν ἀπὸ τὸ θερμὸν ποτὸν νὰ τῇ ἐπαναφέρῃ τὴν ὄψιν της, διότι ἀφ' οὗτου ἐπέστρεψε, συνελθοῦσα ἀπὸ τὸν κίνδυνον καὶ μὲ τὰ νέα ἐνδύματα, αἱ δύο παρκαί της ἐθαλλαν ὡς δύο ῥόδα μαίλου, καὶ τὸ κάλλος της ἦτον εἰς τὴν φαντασίαν του ἤδη τόσον ἀνώτερον τοῦ προτέρου, ὅσον ἱερὴν αὐγὴ εἶναι ὠραιότερα φθινοπωρινῆς ἐσπέρας. Ὅταν δὲ προίχῃ καὶ τῷ προσέφερε τὸ ἀριζὸν ποτὸν, μὲ τὴν Ἥρην μὲν δὲν τὴν παρέβαλεν ὁ νέος ὀδοιπόρος, ὡς εὐλόγως ἠδύνατο, διότι περὶ τῆς Ἥρας οὐδὲν οὐδέποτε ἤκουσεν, ἀλλὰ λαμβάνων τὸ ποτήριον ἀπὸ τὰς χεῖράς της, ἔλαβε μετ' αὐτοῦ ὡς ἐξ ἀπροσεξίας καὶ τοὺς μικροὺς της δακτύλους, καὶ ἦτον προθυμότερος νὰ φέρῃ αὐτοὺς εἰς τὰ χεῖλη του ἢ τὸν εὐωδιαζόντα ζύθον, ἂν ἡ νέα δὲν ἀπέσυρεν ἐρυθριῶσα τὴν χεῖρα.

— Εἰς ὕγειόν σου ξένε, εἶπεν ἡ Γρουμβρίγη προπίνουσα· εἶσαι νέος ἀξίος καὶ γενναῖος. Ἐλπίζω ὅτι δὲν διήλθες δι' ἐσχάτην φορὰν τῆς θύρας μου τὸ κατώφλιον. Ποῦ κατοικεῖς; ποῦ ἔχεις νὰ διευθυνθῇς ἀπ' ἐδῶ;

Ἡ ἐρώτησις αὕτη ἐπανήγαγε τὸν νέον εἰς σειρὰν ἰδεῶν, ἀφ' ἧς εἶχεν ἐντελῶς μακρυνθῇ.

— Ποῦ κατοικῶ; εἶπε, ποῦ ἔχω νὰ διευθυνθῶ;.. Καὶ ἀφ' οὗ ἐσιώπησεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν, συστέλλων τὰς ὀφρῦς,

— Τὸ ἀληθές, ἐπρόσθεσεν, εἶναι ὅτι δὲν ἤξεύρω.

— Πῶς δὲν ἤξευρες; ἠρώτησεν ἡ γραία ἐκπληττομένη.

— Εἶμαι ξένος, ἀπέβην τοῦ πλοίου τὴν στιγμὴν καθ' ἣν μὲ εἶδατε, καὶ δὲν γνωρίζω κανένα εἰς τὴν πόλιν ταύτην.

— Δὲν ἔχεις σύστασιν εἰς κανένα;

— Σύστασιν; εἰς κανένα δὲν ἔχω. Εἶμαι ὕφαντής, καὶ προστάτην δὲν ἔχω· ἔμαθα ὅτι ὅστις θέλει νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν τέχνην, πρέπει νὰ ᾔναι μέλος τῆς Ἀνσῆς, καὶ ἐρχομαι νὰ καταταχθῶ εἰς τὴν Ἀνσὴν.

— Νὰ καταταχθῇς εἰς τὴν Ἀνσὴν! ἀνεκάγχασεν ἡ γραία· μὲ ὀλίγα ἱφόδια ἐξῆλθες, φίλτατε, ν' ἀλιεύσῃς χρυσὰ ὑψάρια! Ἡ θύρα τῆς Ἀνσῆς δὲν ἀνοίγεται εἰς ὅποιον μόνον τὴν κτυπήσῃ. Χρειαζονται κόποι καὶ προστάσις· χρειάζεται ἰσχυρὸς ἀνάδοχος, ὅστις νὰ δώσῃ τῆς Ἀνσῆς τὸ βάπτισμα. Πόθεν εἶσαι;

— Ἀπὸ τὴν Γάνδην τῶν Κάτω Χωρῶν.

— Ἄ! τῷ ὄντι ἀπὸ τὴν Γάνδην! Καὶ τ' ὄνομά σου, ἂν θέλῃς νὰ τὸ εἰπῇς;

— Ὁσκάρ ὀνομάζομαι.

— Ὁσκάρ τί;

— Σειγδρίτ.

— Ἄ! Σειγδρίτ! Ὁσκάρ Σειγδρίτ. Καὶ ἡ ἡλικία σου, εἰπέ με τὴν ἡλικίαν σου, ἀνέκραξεν ἡ πρεσβύτις διαίως ἀναπηδῶσα.

— Δεκαπέντε ἐτῶν, ἀπεκρίθη ὁ Ὀσκάρ, βλέπων αὐτὴν μετ' ἐκπλήξεως.

— Καί εἶσαι καλὸς ὑπαντής;

— Ἀναλαμβάνω νὰ συγκριθῶ πρὸς τοὺς ἀρίστους ἐργαστασιάρχας.

— Ὀσκάρ Σειγβρίτ, ἀεφώνησεν ἡ Γρουμβρίγη, ἐκτείνουσα πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα· ὁ οἶκός μου εἶναι οἶκός σου τοῦ λοιποῦ. Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάδοχός σου, καὶ ε' υπόσχομαι ὅτι ἡ Ἄννη θὰ σέ δεχθῇ.

— Ἀλλὰ, κυρία... τοσαύτην ἐνόχλησιν, ... ὑπερβύλισεν ὁ νέος, στερούμενος συγχρόνως ὑπὸ χαρᾶς ὅτι προσεκαλεῖτο νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, ἣτις εἰς αὐτὸν ἐφαίνετο τότε προτιμωτέρα τοῦ παρθενίου.

— Μὴ μὲ πονοκεφαλῆς μὲ τὰς ἐνοχλήσεις. Αὐτὴ εἶναι, σοὶ λέγω, ἡ κατοικία σου. Ὑπαγε, Δουϊβέκη, ἐτοιμάσε τὸν τὸν πράτινον θαλαμον. Καὶ οὐ καθήκει ἐγὼ καὶ ἀκούω.

Νομίζεις ὅτι μοὶ ὀρεῖσαι εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν φιλοξενίαν μου; Ἐγὼ σοὶ μένω ἐκαντονταπλασίως χρεωστis, διότι τὴν δέχεσαι, καὶ ἔχεις, ἂν θέλῃς, πῶς δι' αὐτὴν πλουσίως νὰ μ' ἀνταμψῇς. Εἶσαι ἀπὸ τὴν Γάνδην; καὶ ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ τὴν Γάνδην. Εἶσαι ὁ Ὀσκάρ Σειγβρίτ; εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Ροδόλφου Σειγβρίτ. Ἐγνώριζα τὸν πατέρα σου· ἦτον εἰς τῶν πλουσιωτέρων καὶ εἰς τῶν ἐντιμωτέρων ἐμπόρων, εἰς τῶν ἐπισημοτέρων δημοτικῶν ἀρχόντων, ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος, καὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον νομιζόμενος ὁ εὐτυχέστερος τῶν ἀνθρώπων. Ἐγνώριζα καὶ τὸν οἶκόν του. Ἦτον μέγας καὶ εὐπρεπής,

ὑψηλὸς καὶ ὠραίος, φθορητὴ κατοικία ἀνέσεως. Ἀλλ' ὁ πατήρ σου ἀπηγγονίσθη ὡς ἄτιμος, καὶ ἡ οὐσία του διηρπάγη, καὶ ὁ οἶκός του κατεδαφίσθη ἐκ θεμελίων. Τὸν πατέρα σου εἰς τὴν ἀγχόνην ἐγὼ τὸν ἔφερα, τὸν οἶκον του ἐγὼ τὸν κατέστριψα. Ἐγὼ ἐρράδιούργησα νὰ συκοφαντηθῇ ὡς ὑπεξαιρέτας ἔγγραφα ἀπὸ τὰ ἀρχεῖα, ὡς προδόσας τὰ συμφέροντα τῆς πόλεως, ἣς ἐπροὔστατο. Τὰ φαινόμενα ἦσαν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ, ἣτις ἐγνώριζον καὶ ἡδυνάμην ν' ἀποδείξω τὴν ἀθωότητά του, ἐπιώπησα. Τυφλὸν δικαστήριον τὸν κατεδίκασε, καὶ τυφλωτέρα τοῦ ἔχλου ὀργὴ κατεδάρισε τὸν οἶκόν του, ἐδήμεισε καὶ διήρπαξε τὴν περιουσίαν του.

Ὁ Ὀσκάρ εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἀναπῆδησε, καὶ προσήλωσε φρίκης βλέμμα εἰς τὴν γυναῖκα ταύτην, ἣτις τῷ ἐφαίνετο ὡς τι ὄν καταχθόνιον, ὡς τις χαίρεακος ἔμπουσα.

— Καὶ μοὶ τὸ λέγεις, ἀνέκραξεν εἰς ἐμὲ δὲν συστέλλεται, δὲν φοβίται νὰ εἰπῇς τὴν ἀποτρόπαιον ταύτην διήγησιν. Ἄφες με νὰ φύγω χωρὶς νὰ στρέψω καὶ ὀπίσω τὴν κεφαλὴν, καὶ εὐχρὺνὰ λησμονήσω ὅ,τι μοὶ εἶπες.

Ἀλλ' ἡ γραία ἔθισεν ἐπὶ τοῦ βραχίονός του τοὺς ὀστεώδεις δοκτύλους της.

— Μὴ φεύγῃς. τῷ εἶπε, καὶ κατάστειλον τὴν κατάραν ἣτις κρέμαται εἰς τὰ χεῖρά σου. Ἀκουσόν με ὡς τέλους, καὶ τότε ρίψε τὴν εἰς τὴν πολιὰν κεφαλὴν μου, ἢ κρῖνε ἂν δὲν σ' ἐστείλῃ ἡ πρόνοια διὰ νὰ μοὶ δώσης πρὶν ἀποθῆναι τὴν συγχώρησιν ἣν ἐπικαλοῦμαι.

Ἡ πατρικὴ σου οἰκία κατεδαφίσθη λοιπόν. Ἀλλ' ὅταν διέπρεπε μία τῶν ὠραιωτέρων τῆς Γάνδης, καν-

Ὁ οἶκος τοῦ Σειγβρίτ ἐκ Γάνδης.

οπτριζομένη εἰς τὸ στιλπνὸν ὕδωρ τῆς μεγάλης διόρυγος ἣτις σχίζει τὴν πόλιν, διηρχομένη συνεχῶς ἐμπρὸς αὐτῆς μετὰ τῆς Μαργαρίτας μου, μετὰ τῆς ὠραίας μου Μαργαρίτας, μετὰ τῆς δυστυχοῦς ἀποθανούσης μου θυγατρὸς. Ἰα! ἡ Μαργαρίτα μου ἦτον ἡ ἀγαλλίασις, ὁ σκοπὸς, τὸ ἐντρυφήμα τῆς ζωῆς μου ἦτον ἡ ψυχὴ τῆς ψυχῆς μου. Ἀπὸ δύο μέρη οὐγκείται ἡ καρδιά μου· τὸ ἐν ἐπλασαν οἱ ἄγγελοι, τὸ ἄλλο οἱ δαίμονες. Το πρῶτον ἦτον ὅλον πῆρες ἀπὸ τῆν ἀγάπην, ἀπὸ τῆν λατρείαν τῆς κόρης μου, καὶ ὅταν ἐκείνη ἐτάφη συναπεθανε καὶ ἐκεῖνο μαζί της.

Συνεχῶς λοιπὸν διηρχομένη μετὰ τῆς Μαργαρίτας ἐμπρὸς τῆς πατρικῆς σου οἰκίας, καὶ σχεδὸν πάντοτε ὅταν διηρχόμεθα ἵστατο παρὰ τὴν θύραν νέος εὐπρεπής, πλουσίως ἐνδεδυμένος, καὶ μᾶς ἐχαιρέτα φιλοφρονέστατα. Μετ' ὀλίγον εὗρεν ἀφορμὴν τινα νὰ συνδέσῃ μεθ' ἡμῶν γνωριμίαν. Ἐπειτα ἤρχισε νὰ μᾶς συνοδεύῃ εἰς τοὺς περιπάτους, ἔπειτα νὰ μᾶς ἐπισκέπτηται συνεχῶς καὶ πάντοτε συνεχέστερον, καὶ τέλος κατήντησεν ἀνεξάλειπτος ἀπὸ τῆν οἰκίαν μου. Τὴν Μαργαρίταν μου ὠνόμαζεν ἀναφανδὸν μνηστῆρ τῆν, καὶ τῇ ἔδωκε καὶ ἔλαβε παρ' αὐτῆς λόγον αἰωνίας ἀγάπης. Ἐ- ἔτος δ' ἤρκεσεν ἡ εὐδαιμονία τῆς θυγατρὸς μου. Μετὰ τοῦτο δὲ ὁ μνηστῆρ τῆς, ὁ Ροδόλφος Σειγβρίτ, ἀπεδήμησε διὰ συμφέροντα τῆς οἰκίας του, δι' ὑποθέσεις αἱ ἔπρεπε νὰ ρυθμίσῃ, ὡς εἶπε, πρὸ τοῦ γάμου των. Ἀπῆλθε λοιπὸν, καὶ ἐπὶ ἐν ἔτος δὲν ἐφάνη πλέον, ἐπὶ ὅλον δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ἡ κόρη μου ἰθρῆναι σιωπηλῶς. Τέλος μίαν ἑσπέραν διηρχόμεθα παρὰ τὴν διόρυγα, ἐμπρὸς τῆς ὠραίας πατρικῆς σου οἰκίας, καὶ εἶδαμεν αὐτῆς ὅλα τὰ παρὰ θύρα ἐορτασίμως ἀνοικτὰ, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξερχέτο ὡς λάβρον καὶ ἡχηρὰ μουσικῆς συμφωνία.

— Τί τοῦτο; ἡρώτητα τινας τοῦ περιχσίοντο δόχλου.

— Δὲν ἤξεύρεις; ἀπεκρίθησαν ὁ πλούσιος Ροδόλφος Σειγβρίτ νυμφεύεται τοῦ δεμάρχου τῆν κόρην.

Τὸ ὄνομα τοῦτο ἤχησεν ὡς βροντὴ εἰς τὴν ἀκοήν μου, ὡς κεραυνὸς εἰς τὴν καρδίαν τῆς κόρης μου. Ὡς ὑπὸ ὄρεως τρωθεῖτα ἀνεστίρτησε, καὶ ὤρμησε πρὸς τὴν διόρυγα. ὅπου θὰ ἐρρίπτετο, ἂν παρὰ τὸ χεῖλος αὐτῆς δὲν ἔπιπτε λειποθυμημένη εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Ἀπνουν τὴν ἔφερα εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ τὴν ἐρρίψα ἐπὶ τὴν κλίνην τῆς. Ὅλοι οἱ δαίμονες ἐκυρίευσαν τὴν καρδίαν μου. Τὴν νύκτα ὅλην περιφερόμενη ὡς φρενητιῶτα εἰς τὸν κοιτῶνά μου τὴν δ' αὖθις εἰπελθοῦσα εἰς τῆς θυγατρὸς μου,

— Μαργαρίτα, τῇ εἶπα, ἐγέρθητι, φανοῦ ἀνδρεία. Ὁ Ῥόλφος Τρουι-βουδὸς ἤξεύρεις ὅτι σὲ ἀγαπᾷ. Εἶναι πτωχός, ἀλλ' εἶναι καρδία ἀγαθὴ καὶ πιστὴ. Πρέπει νὰ τὸν νυμφευθῇς.

Ἡ δυστυχὴς ἐξερράγη εἰς δάκρυα, καὶ ριφθεῖσα κατὰ τῆς κλίνης τῆς, ἐφίλει τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου.

— Φόνευστόν με, μητέρα, φόνευστόν με, ἐφώναζε.

— Ἀνοήσιαι παιδαριώδεις ἀνέκραξα! Δὲν θὰ σὲ φονεύσω· δὲν θέλω σίμως νὰ γίνωμαι τῆς πόλεως ἡ

χλεύη καὶ ὁ περίγελως, δὲν θέλω νὰ μᾶς περιφρονῇ ὁ αὐθάδης. Πρέπει νὰ τῷ δείξωμεν ὅτι ἡμεῖς τὸν περιτρονοῦμεν, ὅτι αὐτὸς μᾶς ἐγκατέλιπε, δὲν εἴμεθα ἐγκαταλειμμένοι. Θὰ νυμφευθῇ τὸν Ῥόλφον, τὸ θέλω!

Ἡ Μαργαρίτα μου ἦτον ὡς ἀρνίον ἡμερον ἡ θέλησίς της ὅταν ὠμίλουν ἦτον ὡς κηρίον εὐλαστον καὶ τότε δὲν ὠμίλουν, τότε ἐφρύαττον, τότε ἠπαίλουν, τότε διέταττον. Ἡ δυστυχὴς, ἐκλινε τὴν κεφαλὴν σιωπῶσα, καὶ πρὶν λήξῃ ἡ ἐβδόμας, εἶχε νυμφευθῇ τὸν Ῥόλφον Τρουι-βουδ. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου τῆς τὸ μείδιμα εἶχε ἀπολιθωθῇ εἰς τὰ χεῖλη τῆς, ἡ ὠχρότης εἰς τὰς παρειάς τῆς. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δὲν ἐκλαῖον ἀλλ' ἦσαν ἐρυθροὶ πάντοτε. Πολλάκις ἔβλεπε χωρὶς νὰ βλέπῃ, ἤκουε χωρὶς νὰ ἀκούῃ, καὶ ὅταν ἐπεριπάτει ἐφαίνετο νεκρά μᾶλλον ἢ ζῶσα. Ὁ σύζυγός της τὴν ἡγάπα περιπαθῶς· ἀφιέρωσεν ὅλην του τὴν ζωὴν εἰς θεραπείαν τῆς· ἐγκατέλειπεν ὅλα του τὰ συμφέροντα διὰ νὰ τὴν ἐπιμελῇται. Ἀλλ' αἱ φροντίδες του ἰπέθησαν μάταιαι ὅλαι, καὶ βαρεῖα μελαγχολία τὸν καταλαμβάνεν ὅτω ἔβλεπεν αὐτὰς ἀτελεσφορήτους. Μίαν ἡμέραν ὁ Ῥόλφος ἀπὸ τὸν περίπατον ὅπου τὴν εἶχε πείσει νὰ τὸν συνοδεύτῃ τὴν ἔφερε σχεδὸν ἡμιθανῇ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ καθίσας αὐτὴν εἰς τὴν κλίνην τῆς, ἔμεινεν ὅλην τὴν νύκτα πλησίον τῆς κλίνης. Τὴν δ' ἐπ' αὐρίον ἐξῆλθεν ἀπὸ πρωίας, καὶ τὴν ἑσπέραν ἄλκιρ· εὗρον τὸ σῶμά της εἰς τῆς πόλεως τὴν διόρυγα ἐμπρὸς τῆς πατρικῆς σου οἰκίας. Εἰς τὸ γραμμεῖόν του δὲ εὗρομεν ἐπιστολὴν λέγουσαν· «Ἀποθή-κω· περιττόν νὰ εἰπῶ τὴν αἰτίαν εἰς τὴν ἀγαπητὴν Μαργαρίταν. Ἡ ὑπαρξίς μου θὰ πάσῃ νὰ πιέξῃ τὴν ὑπαρξίν της. Ἀποθή-κω, καὶ πάντοτε τὴν λατρεύω.» Μετὰ ταῦτα ἔμαθον ὅτι εἰς τὸν περίπατον ἐκεῖνον ἡ Μαργαρίτα εἶχε ἀπαντήσῃ, κατὰ πρώτην βορὰν ἀπ' οὗ τὴν ἐγκατέλιπε, τὸν Ροδόλφον μετὰ τὴν γυναῖκά του. Ἡ κόρη μου ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν ἀνέκυψε πλέον. Μετ' αὐτὸ πολλὴ ἐξέπνευσε, δοῦσα πρῶτον ὑπαρξίν εἰς τὴν Δουιδίχην. Ἐξέπνευσεν ἐκεῖνη, ἣτις ἦτον ἡ μόνη ἀγάπη, ἡ μόνη παρηγορία μου εἰς τὴν γῆν. Ἐξέπνευσε, καὶ ὁ κόσμος μετεβλήθη πέριξ μου, καὶ ὁ ἥλιος ἐγένεν εἰς κηλὶδα αἵματηράν, καὶ ὁ ὕπνος εἰς θάνατον, καὶ ἡ ζωὴ εἰς κατάραν, εἰς νεκροταφεῖον εὐρύ, καὶ ἀπὸ τῆν καρδίαν μου μίαν μόνη κρυγὴ ἐξῆλθε, κρυγὴ βλασφημίας κατὰ τοῦ αἰτίου τῶν συμφορῶν μου, κατ' ἐμοῦ καὶ κατὰ τοῦ πλάστου μου· καὶ ἡ γλῶσσά μου παραφερομένη ἐξέμεσε τὴν τυκοφαντίαν, καὶ ἐκδίκησιν διψῶσα, εἶδα τοῦ ἀθώου τὴν τιμωρίαν καὶ ἐπιώπησα. Ρίπτεις ἀκόμη τὴν ψῆφον τῆς καταδικῆς; Ἀποφάτισον περὶ ἐμοῦ. Δέχομαι τὴν ἀπόφασίν σου ὡς ἀποκαλύψιν θεοῦ θεσπίματος.

— Ὁ ἀναμάρτητος ἐξ ἡμῶν αἱ· ρίψῃ τὸν λίθον, εἶπεν ὁ Ὁσκάρ, κλίνων τὴν κεφαλὴν μετὰ ταπεινότητος. Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, ὅστις ἀναμφιβόλως ἐν τῷ καλλητέρῳ κόσμῳ ὅπου διαγίγει ἀναγνωρίζει ἔτι σὲ ἠδίκησε, σὲ συγχωρῶ, καὶ ἐλπίζω ὅτι καὶ ὁ Θεὸς θέλει τὸν συγχωρήσει.

— Σ' εὐχαριστῶ, τέκνον, ἀνέκραξε σκιρτήσαντα

ὕπὸ χαρᾶς ἢ πρᾶσθους· μ' ἐσυγχώρησες· αὐτὴ σου ἡ λέξις ἐξηγόρασεν ὅλον τὸ παρελθόν μου. Ἐχυσες εἰς τὴν καρδίαν μου βάλαμον, δι' ὃ διψῶ πρὸ τοσοῦτων χρόνων. Ἐβυστες τὰς φλόγας τῆς κολάσεως αἰτίνες μ' ἐζῶνον πανταχόθεν. Εἰς τὸ ἐξῆς ἡσυχας θ' ἀπέλθω ὅταν ὁ θεὸς μὲ καλέσῃ, καὶ δὲν θὰ φοβηθῶ ν' ἀπαντήσω ἐκεῖ τὸν πατέρα σου. Θὰ τῷ εἰπῶ· Μακαρία ψυχὴ, μὴ ὀργίζεται· μ' ἐσυγχώρησεν ὁ υἱός σου. Ἐν μόνον μοι μένει ἀκόμη ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ καταθέσω εἰς χεῖρας ἀξίας τὴν Δουιδέκην μου. Αὕτη εἶναι ἡ πολυτίμος παρακαταθήκη, τί λέγω; εἶναι ἡ ἀπαράλλακτος εἰκὼν τῆς κόρης μου. Ἡ Μαργαρίτα μου ἀνέζησεν εἰς αὐτὴν, καὶ τὸ κενὸν τῆς καρδίας μου αὕτη τὸ ἐπλήρωσεν. Αὐτῆς ἡ ἀγάπη, καὶ ἡ γαλήνη ἦν ἔφερες εἰς τὴν συνειδήσιν μου, εἶναι δι' ἐμὲ ἀρκοῦσα μερὶς εὐτυχίας διὰ τὸ ἐπίλοιπον τῆς βραχείας ζωῆς μου.

— Καὶ τώρα, ἐξηκολούθησεν ἡ Γρουμβρίγη μετὰ μικρὰν διαλείψιν, διὰ νὰ μ' ἀποδείξῃς ὅτι ἡ συγχώρησις εἶναι πλήρης καὶ εἰλικρινής, θέλεις δεχθῇ νὰ μείνῃς εἰς τὴν οἰκίαν μου. Ἐδῶ θέλεις ὑποστῇ τὰς δοκιμασίας σου, καί, ἂν εἶναι ἀνάγκη, θὰ σοὶ τὰς εὐκολύνωμεν. Ἐγὼ εἶμαι ἡ ξενόδοχος τῆς συντεχνίας τῶν ὑφαντῶν, οἵτινες μὲ καλοῦσι μητέρα των, καὶ τίποτε δὲν μοι ἀρνοῦνται ποτέ. Ἐγὼ θὰ σὲ εἰσάξω εἰς τὴν συντεχνίαν.

Ἡ προσφορὰ αὕτη τῆς Γρουμβρίγης δὲν ἦτον μικρὰ, διότι πολλὰς τῷ ὄντι εἶχε δυσκολίας ἡ εἰσαγωγή εἰς τὰς συντεχνίας τῆς Ἀνσῆς. Ἡ Ἀνση ἦτον σύστημα ζηλότυπον, ἀποκλειστικὸν καὶ ἀρχαῖον. Ἡ πρώτη του σύστασις ἀναβαίνει εἰς τὴν δεκάτην ἡδὴ ἑκατονταετηρίδα. Τότε διάφοροι παράλιοι πόλεις τοῦ βορείου Ὠκεανοῦ ἐνόησαν τὸ ἀξίωμα, ὅτι ἡ ἔνωσις διδαι τὴν δύναμιν, ἀπετέλεσαν ἐμπορικὴν ἀμφικτυονίαν, ἣτις ἡ Ἀναστατικὴ ἢ παραθαλασσία (Ans See) ἐπεκλήθη, καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκατονταετηρίδος ἡδὴ περιέκλειεν ὅχι ὀλιγωτέρας τῶν ἐξήκοντα πόλεων, διηρεῖτο εἰς ἐπαρχίας, εἶχε διαφόρους πρωτεύουσας, τὴν Βέργην μὲν ἣτις ἦν ἡ κεφαλὴ τοῦ δεσμοῦ, τὴν Δανσίγην, ἣτις ἐλέγετο Προυσική, καὶ εἶχε ἀξίωμα ἀρχιεραγματέως ἢ ῥήτορος τῆς Ἀμφικτυονίας, τὴν Βραουνσδείγην, ἣτις ἦτον ἡ Σαξωνική, καὶ εἶχε τίτλον Ἀρχιστρατήγου, Κολωνίαν τὴν Ρηνικήν, ἣτις ἦν ἡ Ταρίας, καὶ Λυδέκην τὴν Βανδαλικήν, ἣτις ἦν ἡ ἔδρα τῶν τριετηρικῶν γενικῶν συνελεύσεων. Τοσαύτην δὲ δύναμιν προσεκτήσατο ὁ δεσμός, ὥστε ἐν ἀρχῇ τοῦ 14. αἰῶνος καὶ στρατεύματα εἶχε καὶ στόλους, καὶ κατὰ τῶν ἰσχυροτέρων μοναρχῶν ἐπολέμει, καὶ μεγάλην εἶχε ῥοπὴν ἐπὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ ἐμπορίου. Πᾶσα σχεδὸν ἡ ἐμπορικὴ δραστηριότης τῆς βορείου Εὐρώπης ἐν αὐτῷ συνεκεντροῦτο, καὶ ἐκτὸς μὲν αὐτοῦ οὐδεὶς μεγαλέμπορος ἢ μέγας διομήχανος ἐδύνατο νὰ προκόψῃ, ἐν αὐτῷ δὲ ὁ μὲν εὖ πράττων εὕρισκε πᾶσαν προόδου καὶ ἐπιδόσεως ἀφορμὴν, ὁ δὲ δυστυχῶν πᾶσαν περίθλαψιν καὶ ἐπικουρίαν.

Ἀλλὰ τοιαῦτα χορηγῶν πλεονεκτήματα ὁ δεσμός, ἐννοεῖται ὅτι ἦν ἀποκλειστικὸς, καὶ οὐχὶ εὐκόλως εἰς ἕκαστον προσιτός, ἀλλ' ἐδέχετο μόνους τοὺς παρο-

υστάσαντας ἐχεγγύους εὐστάσεις, καὶ ὑποστάντας δυσκόλους δοκιμασίας.

Τὰς πρώτας νὰ τῷ παρέξῃ καὶ τὰς δευτέρας νὰ τῷ διευκολύνῃ ὑπεσχέθη ἡ Γρουμβρίγη εἰς τὸν Ὁσκάρ.

Οὕτω λοιπὸν ἐδέχθη ὁ νέος νὰ ἐκλέξῃ ἀντὶ ἄλλου ξενοδοχείου τὸ τῆς Γρουμβρίγης, συλλογιζόμενος μὲν καὶ ὅτι θαυμασίως ἤγγιζεν εἰς τὸ τέρμα τῶν πόθων του, εἰς τὴν παραδοχὴν του ἐντὸς σῆς Ἀνσῆς, ἀλλ' ὁμολογητέον, πολὺ περισσότερο συλλογιζόμενος τοὺς ὠραίους ὀφθαλμοὺς τῆς Δουιδέκης, ἥς πλησίαν εὕρισκε μυρίας ἀφορμὰς ὅπως μένῃ ἀδιακόπως.

Ὀλίγην ὥραν μετὰ τὰ ἐκτεθέντα συμβάντα εἰ ὕφανται, σχολάσαντες ἀπὸ τὰ ἐργαστήσια, ἤρχισαν νὰ συβρέουν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς γραίας, καὶ αὕτη εἰς τοὺς ἐπιστημοτέρους τῶν εἰσερχομένων παρουσίαζε τὸν προϊστάμενόν της ὡς ὁμότεχον ἐπὶ πλῆν. Ὅλοι τὸν ἐδεξιοῦντο φιλοφρόνως, πλὴν μόνου ἑνὸς νέου, ἔχοντος εὐγενὲς τὸ ἀνάστημα, ξανθὴν δὲ τὴν κόμην ὡς καὶ τὸν μακρὸν μύστακα, ἀλλ' εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, μεγάλους ἄλλως καὶ ὠραίους, ἔκφρασιν τινα ὑπεροφίας ἢ προπετίας. Ὁ ἐργάτης αὗτος, Χριστιανὸς καλούμενος, ὅταν ὠδηγήθη ὑπὸ τῆς Γρουμβρίγης εἰς τὸ γρῦφεον ὅπου ὁ Ὁσκάρ συνωμίλει μετὰ τῆς Δουιδέκης, ἐκλινε πρὸς αὐτὸν ἐλαφρῶς τὴν κεφαλὴν, ψυχρῶς ἔδωκε τὴν χεῖρα μετὰ τινος οἰκειότητος εἰς τὴν κόρην, καὶ ἐμακρύνθη.

Ὁ τρόπος αὗτος, καὶ πρὸ πάντων ἡ χειραφία, δισηρέστησε τὸν Ὁσκάρ· καὶ ὅσκις ἔκτοτε ἔβλεπε τὸν Χριστιανὸν εἰσερχόμενον, ὅπερ ἐγένετο συνεχέστατα, δὲν ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ εἰδὸς τι ἐνδομύχου σπασμοῦ, ἥς δὲν ἦτον ἐντελὴς ἀδύνατος ἡ ἐξήγησις, διότι ὁ νέος ὑφαντὴς εἰς τὰς ἐπισκέψεις του κατὰ προτίμησιν εἰς τὴν Δουιδέκην ἀπατεῖνετο, καὶ ἠρέσκετο παρατείνων τὰς μετ' αὐτῆς συνδιαλέξεις του, ὁ γλῆρὸς γινόμενος εἰς αὐτὴν, ὡς ἐπεθύμει, καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἐπίστευεν ὁ Ὁσκάρ.

Οὕτω τινὲς ἐβδομάδες παρῆλθον, διὰ τὸν Ὁσκάρ δὲ ἔτων ἀντάξιαι, καὶ ἀδύνατον τῷ ἦτον νὰ ἐννοήσῃ πῶς ἦτον ποτὲ καιρὸς καθ' ὃν δὲν ἐγνώριζε τὴν Δουιδέκην, καθ' ὃν δὲν τὴν ἠγάπα. Τέλος ἡ Γρουμβρίγη τῷ εἶπε μίαν ἡμέραν·

— Τώρα ἐγνώρισες τὴν πόλιν καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ συντεχνία τῶν ὑφαντῶν σ' ἐγνώρισε καὶ σὲ εὖ νοεῖ. Εἶναι καιρὸς νὰ ὑποστῇς τὰς δοκιμασίας σου. Προδίδεσθα τοὺς Συνδίκους· Ἐλθέ μετ' ἐμοῦ.

Καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸ Συνδικεῖον τῶν ὑφαντῶν. Ἐκεῖ εἰς μεγάλην αἴθουσαν ἐκάθηντο ἐν ἡμικυκλίῳ ἐπὶ ὑψηλῶν θρονίων οἱ Σύνδικοι ἢ συγκλητικοὶ τῆς συντεχνίας, προεκάθητο δὲ ὁ Συντεχνιάρχης, ὁ ἀρχαιότερος τῶν ἐργαστασιάρχων, γέρον πολὺς, ἔχων αὐστηρὰν τοῦ προσώπου τὴν ἔκφρασιν καὶ βραχείαν τὴν λέξιν.

— Πρόσελθε, νεόφυτε, εἶπε σοβαρῶς πρὸς τὸν Ὁσκάρ. Ἀπὸ τοὺς παῖδας τῆς Ἀνσῆς ἀπαιτεῖται κατὰ γωγὴ καθαρά, διαγωγή ἄμεμπτος, σῶμα σιδηροῦν, ψυχὴ ἀκατάβλητος, τέχνη ἀνυπέρβλητος. Ὅλ' αὐτὰ καυχᾶσαι ὅτι τὰ ἔχεις;

Ὅσα δὲν ἔχω θὰ τ' ἀποκτήσω. Ἡ θέλησις θ' ἀνα-

πληρώση τὴν δύναμιν, ἀπεκρίθη ἀκαταπλήκτως ὁ νέος.

— Εὐγε, ἐπιθύρησαν οἱ Σύνδικοι.

— Εἶσαι γνήσιος υἱὸς ἐντίμων γονέων; ἐξηκολούθησαν ἐρωτῶν ὁ πρύτανης. Οἱ γονεῖς σου δὲν ὑπέστησαν ποτὲ ἀτιμωτικὴν καταδίκην;

Ὁ Ὁσκάρ ἐγένεν ὠχρὸς ὡς τὸν τοῖχον, καὶ σκοτοδινίῳ ἐκινδύνευσε νὰ πέσῃ ὡς κεραυνόβλητος εἰς τὴν γῆν. Ἀλλ' ἡ Γρουμβρίγη προελθοῦσα ἀμέσως,

— Εἶναι γνήσιος υἱὸς ἐντίμων γονέων, εἶπε μὲ τὴν ὀξυτέραν φωνὴν τῆς. Ἐγὼ ὀρκίζομαι περὶ τούτου. Ὁ πατὴρ τοῦ ἔπεσε θύμα τυφλῆς μανίας τοῦ ὄχλου καὶ κακοτρόπου συκοφαντίας· ἀλλ' εἶναι ἀθῶος.

Οἱ Σύνδικοι ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν.

— Δὲν μὲ πιστεύετε, κύριοι! εἶπεν ἡ γραία. Κατηγορήθη ὅτι ἀφῆρεται ἀπὸ τὰ δημοτικὰ ἀρχεῖα τῆς Γάνδης ἐπίσημον καὶ πολλοῦ λόγου ἄξιον ἐγγραφεὶν ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς πόλεως καὶ πρὸς ἴδιον ὄφελος. Λάβετε τὴν κατηγορίαν. Τὸ ἐγγραφεὶν τοῦτο, ὅχι ἐκαῖνος, ἐγὼ τὸ ἀφῆρεσα. Λάβετε τὴν ἀπόδειξιν.

Καὶ λαμβάνουσα ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς δύο παλαιὰ χαρτία, τοῖς τὰ ἐνεχείρισε.

— Μὴ ἐρευνᾶτε, ἐξηκολοίθητε, διὰ τί καὶ πῶς ἐπραξα τὴν ὑπεξαίρεσιν ταύτην. Ὅστις εἶχε δικαίωμα νὰ τὸ μάθῃ, τὸ ἔμαθε, καὶ μ' ἐσυγχώρησεν.

Ὁ Συντεχνιάρχης ἀνέγνω τὰ ἐγγραφα ταῦτα, καὶ τὰ μετεβίβασεν ἑπειτα εἰς τοὺς Σύνδικους, εἵτινες τὰ παρετήρησαν μετὰ προσοχῆς. Μετὰ μικρὴν δὲ σύσκεψιν,

— Ὁσκάρ Σειγβρίτ, εἶπεν ὁ συντεχνιάρχης, σήμερον θὰ ὑψάνῃς μίαν ὀθωνήν, καὶ ἂν δὲν εἶναι ὁμαλὴ ὡς τὸ φύλλον τοῦ ῥόδου, λευκὴ ὡς ἡ χιών, λεπτὴ ὡς ἱστός ἀράχνης καὶ στερεὰ καὶ τὸν χαλυβᾶ, δὲν ἔμπορεῖ ἡ Ἀγορὴ νὰ σὲ δεχθῇ.

Ἡ Ὁσκάρ ὕψανε τὴν ὀθωνήν, καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἐξέπληξε τοὺς ἐμπειροτέρους.

— Αὐρίον, τῷ εἶπεν ὁ συντεχνιάρχης, ἡ ἄλλη δοκιμασία.

Τὴν ἐπαύριον ὁ νέος τεχνίτης ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Συνδικεῖον συνοδευόμενος παλιν ὑπὸ τῆς γραίας, ὁ δὲ Συντεχνιάρχης, λαβὼν αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς, τὸν ἔφερεν εἰς τὴν αὐλὴν, ὅπου περιέμεναν ὅλη ἡ Συντεχνία τῶν ὕφαντῶν, ἀπὸ πλείονας τῶν τριακοσίων ἀνδρῶν συγκαταμενῇ. Ἐκαῖ ὁ Ὁσκάρ προσεκλήθη νὰ καθήσῃ εἰς θρόνον ἱστάμενον ἐν τῷ μέσῳ ὑψηλοῦ ἱκριώματος. Ὁ δὲ γέρον ἀπειθῶν ἐκάθησε πλησίον τῶν Συνδίκων εἰς θρόνον δι' αὐτὸν παρεσκευασμένον.

Αἶψης ἐκτύπησε τὰς χεῖρας, καὶ ἐν τῷ ᾄμα εἰς ἄνδρες σχολιὰ κρατοῦντες ἔσυρον τὰ ἄκρα αὐτῶν, καὶ τὸ θρόνιον τοῦ Ὁσκάρ ὀψώθη διὰ κοχλιῶν ὡς ἀεκαπίντε πόδας ὑπὲρ τὴν γῆν· ὑπὸ τοῦ πόδας δ' αὐτοῦ ἀνῆρθη σφοδρὸς κεράτων, ἀνύχων βῶν καὶ ἱππῶν, πτερυγῶν καὶ πίστες, ὥστε ὁ δυσώδης αὐτῶν καπνὸς εἰς νέφη ἀναθρώσκων καὶ περιβάλλων αὐτόν, ἐκινδύνευε νὰ τὸν ἀποπνίξῃ, καὶ ὠρεῖν αὐτὸς νὰ κρατῇται μὲ τὰς δύο τοῦ χεῖρας διὰ νὰ μὴ πέσῃ εἰς τὴν πυρὰν καὶ καῇ. Οἱ δὲ δῆμοί τοῦ, ἄλλοτε μὲν τὸν ἔστρεφον περὶ ἑαυτὸν, ἄλλοτε δὲ τὸν κατεβίβαζον ὥστε οἱ πόδες τοῦ ἤγγιζον τὴν ἀνθρακίαν. Καθ' ὅλον δὲ τὸ

διάστημα τοῦτο ὁ χορὸς τῶν ἐργατῶν ἐψάλλε μεγαλοφώνως τὸν *Ελεγον* ἡ ᾠδὴ τῶν ὕφαντῶν.

Τέλος ὅταν ἐκρίθη ὅτι δὲν εἶδύνατο νὰ μείνῃ παραιτέρω ἄνευ κινδύνου τῆς ζωῆς, τὸν κατεβίβασαν, καὶ ἀμέσως τῷ ἔχυσαν κατὰ κεφαλῆς δώδεκα ἀμπορεῖς ὕδατος, καὶ μετὰ ταῦτα τὸν ἐσυγχώρησαν διὰ τὴν καρτερίαν μεθ' ἧς ὑπέμεινε τὴν πρώτην ταύτην δοκιμασίαν.

Τὴν ἐπαύριον οἱ Σύνδικοι τὸν ἐπεβίβασαν εἰς πλοῖον, καὶ ἀφ' οὗ ἐμακρύνθησαν εἰς τὴν κυμαινομένην θάλασσαν, τὸν ἐβύβαν εἰς αὐτὴν κατὰ κεφαλῆς καὶ τὸν ἀφῆκαν νὰ παραδαιρήται χωρὶς νὰ τῷ φέρουν κάμειαν βεήθειαν. Ἐξ ἐναντίας μάλιστα, ὅταν, ἐξηντλημένος ἤθελε νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ πλοιάριον, ἐκράτουν μεγάλας μάστιγας, καὶ τῷ ἐσχιζον τὰ κρέατα. Δὲν τὸν ἔλαβον δὲ ὀπίσω εἰς τὸ πλοῖον, εἰμὴ ὅταν εἶδαν ὅτι ἐκινδύνευε νὰ καταποντισθῇ.

Τὴν ἐπιοῦσαν εἶχε τὴν ἄδειαν νὰ καθήσῃ εἰς τὴν κλίνην τοῦ καὶ ν' ἀναπαυθῇ. Ἀλλ' οἱ Σύνδικοι ἐξεπλάγησαν ὅταν τὸν εἶδαν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἐργασίαν κατὰ τὸ σῶνθες, ὡς ἂν τίποτε δὲν τῷ εἶχε συμβῇ.

Ἡ γενναιότης τοῦ αὐτοῦ τοὺς κατέστησεν ἐπιεικετέρους ὡς πρὸς τὴν τελευταίαν καὶ δυσκολωτέραν δοκιμασίαν, καθ' ἣν διερχόμενος μεταξὺ ὄλων τῶν ὕφαντῶν, παρατεταγμένων εἰς δύο σειράς, ἔμελλε νὰ μαστιγωθῇ ὑπ' αὐτῶν ἀλληλοδιαδόχως. Εἰς τὴν ἀληθῆ ταύτην βιάσανον ὑπεβλήθη μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας. Τὸν συνώδευσε δὲ αὐτὴ ἡ Γρουμβρίγη, κρατοῦσα αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς, καὶ αὐτὴν αἰδοῦμενοι, προσέτι δὲ πρὸς τὸν νεόφυτον φιλικῶς διατεθειμένοι, ἐκτύπων ὅλοι φιλανθρωπότερον, πλην μόνου ἑνός. Ὁ Χριστιανὸς οὐ μόνον ἐκτύπησε μ' ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ πτιδερροῦ τοῦ βραχίονος, ἀλλ' ἐκτύπησεν εἰς τὸ στῆθος, ὥστε ὁ Ὁσκάρ ἔπεσε κατὰ γῆς αἷμα πτύων, καὶ σχεδὸν ἄπνους.

— Ἐντροπή, ἐντροπή! ἀνέκραξαν ὁμοφώνως ὅλοι οἱ ὕφανται.

— Χριστιανέ, Χριστιανέ, σὲ γνωρίζω, εἶπεν ἡ Γρουμβρίγη, τρύζουσα τοὺς ὀδόντας. Πρόσμενε τὴν ἐκδίκησίν μου.

— Τέκνον, εἶπεν ὁ Συντεχνιάρχης πρὸς τὸν Ὁσκάρ, ὅστις ἠνέωξεν ἤδη τοὺς ὀφθαλμούς. Ὁ ἐργάτης οὗτος ἤμαρτε πρὸς τὴν Συντεχνίαν, διότι ἐδείχθη μισαδελφός, καὶ διότι σ' ἐκτύπησε παρὰ τοὺς κανόνας. Κατὰ τοὺς νόμους τῆς Συντεχνίας ἡμπορεῖς σὺ νὰ διατάξῃς περὶ αὐτοῦ. Ποίαν θέλεις νὰ τῷ ἐπιβάλλῃς ποινήν;

— Τὸν συγχωρῶ, εἶπεν ὁ Ὁσκάρ μὲ ἀσθενῆ φωνήν, μόλις ἀνεγειρόμενος. Δὲν ζητῶ ἐκδίκησιν, ζητῶ τῶν συντρόφων μου τὴν φιλίαν.

— Εὐγε, εὐγε! ἀνεβόησαν χειροκροτοῦντες οἱ ὕφανται, καὶ κυκλώσαντες αὐτόν, τὸν ἔφερον ὡς ἐν θριάμβῳ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἀρῆσαντες μετ' ἀγανακτήσεως ὀπίσω τὸν Χριστιανόν, ὅστις εὖτε τὴν εὐγένειαν καὶ δὲν εἶχε νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Ὁσκάρ διὰ τὴν μακροθυμίαν τοῦ, ἀλλ' ἐφάνη δεχθεῖς αὐτὴν σχεδὸν μετὰ περιστροφῆς.

— Τὴν ἐρχομένην κυριακὴν ἡ παραδοχὴ τοῦ Ὁσκάρ, εἶπεν ὁ Συντεχνιάρχης ἅμα ἐφθάναν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

Καθ' ὅλην δὲ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ὁ Ὁσκάρ ἐνοσηλεύετο ὑπὸ τῆς Δουϊδέκης καὶ ὑπὸ τῆς μάμμης τῆς. Τὸ δὲ σάββατον τὸ ἐσπέρας εἰσελθοῦσα πρὸς αὐτὸν ἡ πρεσβύτις,

— Ἰδοὺ λοιπὸν, τῷ εἶπεν, αὔριον γίνεται μέλας τῆς Ἀνσῆς· ὅλαι σου αἱ ἐπιθυμίαι ἐξεπληρώθησαν. Ἄλλο δὲ ἔχεις τί νὰ ζητήσης ἀπὸ τὴν τύχην.

— Ὅλαι . . . εἶπεν ὁ νέος διατάζων. Ὅχι ὅλαι.

— Πῶς ὄχι; ἐρώτησεν ἡ Γρουμβρίγη. Ἀπαξ ταχθεὶς εἰς τὴν συντεχνίαν, ἤμπορείς νὰ γίνῃς πρωτοτεχνίτης καὶ ἐργαστασιάρχης.

— Καὶ Συντεχνιάρχης ἂν γίνω καὶ πρέπη νὰ ζήσω μακράν σας, μακράν τῆς Δουϊδέκης, θὰ εἶμαι δυστυχέστατος, ἀπεκρίθη ὁ Ὁσκάρ, στήριζων τὸ βλέμμα του εἰς τὴν γῆν.

— Καὶ διατί νὰ ζήσης μακράν μας ποτὲ; ἐρώτησεν ἡ γραΐα. Ἐν ὧσιν μένεις εἰς Βέργην ἐλπίζω ποιεῖν νὰ μὴ μακρυνθῇς ἀφ' ἡμῶν. Καὶ ἔπειτα . . . Ἀκουσε, εἶμαι γράϊα. Ἐντὸς ὀλίγου θ' ἀφήσω τὴν Δουϊδέκην εἰς τὸν κόσμον μόνην καὶ ἀπροστάτευτον. Ἀγαπᾷς τὴν Δουϊδέκην;

— Διατί μὲ τὸ ἐρωτᾷς, εἶπεν ὁ Ὁσκάρ βορυζόμενος, ἀφ' οὗ εἶχες τὴν δευδέρκειαν νὰ τὸ ἐννοήσης;

— Ἄν ὑπόσχεσαι νὰ τὴν ὀδηγήσης εἰς τὴν ζωὴν καὶ νὰ τὴν καταστήσης εὐτυχῇ, ἡ Δουϊδέκη εἶναι μνηστὴ σου.

— Ἄν διὰ νὰ τὴν καταστήσω εὐτυχῇ, ἀπεκρίθη ὁ Ὁσκάρ, ἔπρεπε νὰ δώσω τὴν ζωὴν μου καὶ πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς τὴν μέλλουσαν μακαριότητα, προθύμως θὰ τῇ ἐθυσιάζον καὶ αὐτὴν καὶ ἐκείνην. Ἀλλὰ, μητέρα, δὲν ἀρκοῦσι τὰ ἐδικά μου αἰσθήματα, ἂν τὰ αἰσθήματα τῆς Δουϊδέκης δὲν εἶναι σύμφωνα πρὸς αὐτά.

— Τῆς Δουϊδέκης, τὰ αἰσθήματα τῆς Δουϊδέκης! ἀνέκραξεν ἡ γραΐα μὲ φωνὴν ὀργίλην. Τὰ αἰσθήματα τῆς Δουϊδέκης ἐγὼ τὰ κρατῶ εἰς χεῖράς μου. Μὴ φροντίζης δι' αὐτήν· ἡ Δουϊδέκη εἶναι νύμφη σου ἀπὸ ἐμὲ ἤξευρέ το.

Ἡ πρότασις αὕτη ἤρρεσκεν εἰς τὸν Ὁσκάρ τοσοῦτον, ὥστε δὲν ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐνστάσεις του περαιτέρω. Ἄλλως τε ἐνδομύχως δὲν ἐφρόναι ὅτι εἶχε μεγάλην ἐνστάσεων ἀπορρομήν, διότι ἡ φιλαυτία του ἦτον ἐντελῶς ἠόχαριστήμενη ἐκ τῶν πρὸς αὐτὸν τρόπων τῆς νέας κόρης. Οὐχ' ἦττον ὁμοίως, ὅπως ἀναπαύσῃ ἐντελῶς τὴν συνείδησίν του, εἶπεν εἰς τὴν Γρουμβρίγην.

— Σ' εὐχαριστῶ, μητέρα, διὰ τὸ ἀνεκτίμητον τοῦτο δῶρον. Ἀλλὰ δὲν θέλω ἀπὸ τὰς χεῖράς σου νὰ τὸ λάβω μόνον. Θέλω εὖρεϊ ἀπορρομήν νὰ συνηγορήσω ὑπὲρ ἑμαυτοῦ ὁ ἴδιος πρὸς τὴν Δουϊδέκην.

Ἡ Γρουμβρίγη ὁμοίως δὲν ἦτον ἐξ ἐκείνων, αἵτινες δέχονται ἄλλων τὴν θέλησιν ὡς κανόνα τῆς ἰδίας αὐτῶν θελήσεως. Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ἐπαμένως λαβοῦσα τὸν Δουϊδέκην κατὰ μέρος,

— Θύγατερ, τῇ εἶπεν, ἀπεφάσισα τὴν τύχην σου. Σ' ἐκλεξα ἄνδρα τεχνίτην ἐμπειρον, ὅστις ταχέως θὰ φθάσῃ εἰς τοὺς ἀνωτέρους βαθμούς, ἀνθρώπον ἐντιμον καὶ ἀγαθόν, ὅστις σέ ἀγαπᾷ περιπαθῶς, καὶ θὰ σέ καταστήσῃ εὐτυχῇ.

— Ποῖον, μάμμη; ἠρώτησεν ἡ Δουϊδέκη.

— Τὸν Ὁσκάρ Σειγβρίτ, ἀπήντησεν ἡ Πρεσβύτις.

— Μάμμη, ὦ μάμμη μου, ἀνέκραξεν ἡ κόρη. Εἶμαι εὐτυχέστατη ὡς εἶμαι. Διατί θέλεις νὰ μ' ἀποβάλῃς ἀπὸ πλησίον σου; Ἐχεις χρόνους ἀκόμη νὰ ζήσης πολλοὺς. Ἐν ὧσιν ζῆς ἄρες με νὰ εἶμαι μαζί σου. Μὴ κάμῃς αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν.

— Τὴν ἀπόφασιν τὴν ἑκάμα, ἀπεκρίθη ζῆλῶς ἡ Γρουμβρίγη, καὶ μὲ γνωρίζεις. Ὅ,τι ἀποφασίζω τὸ ἀπεφάσισα. Αὐτίον εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἀνσὴν, τὴν ἄλλην κυριακὴν εἰς τὴν οἰκογένειάν μου.

— Ἀλλὰ μητέρα, μητέρα, ἐπανέλαβεν ἀγωνιώσας ἡ νέα· ἄρες με καὶ νὰ σκεφθῶ. Διατί τὸν Ὁσκάρ; Πῶς ἤξεύρεις ἂν μὲ θέλῃ ἐκεῖνος; Ποῦ ἤξεύρεις ἂν εἰς τὴν πατρίδα του δὲν ἀφῆκεν ἄλλην ὑπόσχεσιν, ἂν αἱ ἐλπίδες του δὲν εἶναι φιλοδοξότεραι ὅταν προῆλθῃ εἰς τὸ πταδόν του. Διατί αὐτὸν; Διατί νὰ εἰπῇ ἡ Ἀνσὴ ὅτι τὸν ἔλαβες εἰς τὴν οἰκίαν σου διὰ νὰ τῷ ἐπιβάλῃς τὴν ἐγγονήν σου; Ἄν ἀφελῶς θέλῃς νὰ μὲ μακρύνῃς ἀπὸ πλησίον σου, δὲν εἶναι καὶ ἄλλος τεχνίτης, ἱκανός, εὐπορος, τίμιος;

— Παιδίον, εἶπε ταχέως ἡ γραΐα, νὰ σκεφθῇς τοῦ, ὅταν ἐσκέφθῃς ἐγὼ, εἶναι ἐντελῶς περιττόν. Ὁ Ὁσκάρ οὔτε ὑπόσχεσιν ἔχει ἄλλην δεδομένην, οὔτε ἐλπίδα ἄλλην ἀνωτέραν τοῦ νὰ γίνῃ σύζυγός σου. Φόνου χάσμα ὑπάρχει μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ, καὶ οὐ θὰ τὸ πληρώσῃς. Ἐφρόνευσα τὸν πατέρα, σοὶ εἶδω εἰς τὸν υἱὸν εἰς ἐξαγορὰν τοῦ αἵματος. Οὕτω προῦρισται καὶ οὕτω πρέπει νὰ γίνῃ.

Καὶ ταῦτα εἰπούσα, ἐξῆλθεν. Ἡ δὲ Δουϊδέκη, ἀφ' οὗ ἔμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἄφωνος καὶ ἀκίνητος, ἔπεσεν ἔπειτα γονατιστὴ ἐμπρὸς τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, ἣτις ἐκρέματο πλησίον τῆς κλίνης τῆς, καὶ λαβοῦσα αὐτὴν μὲ τὰς δύο χεῖρας, τὴν καταρίλει πασσωδικοῦς· ἔπειτα δὲ βίβηται εἰς τὴν κλίνην τῇ, ἐξεβράχη εἰς ἀπαραμύθητα δάκρυα.

Καὶ ὁ Ὁσκάρ δὲ τὴν νύκτα ὅλην ἐκείνην ἦτον λίαν ἀνίσυχος. Ἡ πρὸς τιμὴν του τελετὴ τῆς ἐπαύριον, ἣτις ἐμελλε νὰ μεταβάλῃ πᾶσαν τὴν τύχην του, ἡ καὶ νὰ τῷ ἀνοίξῃ ἐποψίν νέων ἐλπίδων, πρὸ πάντων δὲ αἱ λέξεις τῆς γραΐας, καὶ αἱ αὐράναι ἐλπίδες αὐτοῦ περιεῖχον, ἐστρεβίλιζον διὰ τοῦ ἐγκεφάλου του, καὶ ἀπέβαλλον τὸν ὕπνον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, ἀδιακόπως κινουσαι τῆς φαντασίας του τὸ καλλειδοσκοπίον. Περὶ δὲ τὸ μετανύκτιον, μεταξὺ ἄλλων φαντασιῶν τῷ ἐφάνη ὅτι ἤκουσε ψιθυρίζουσαν φωνὴν γνωστήν, τὴν φωνὴν τῆς Δουϊδέκης. Ἐπὶ πολλὴν ὥραν, κλειστοῦς ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, παρεδίδετο μετ' ἀγαλλιᾶσεως εἰς τὸ ἀνέκφραστον θέλητρον τῆς ἀκουστικῆς τούτης ἀπάτης. Ἀλλὰ κατ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ τῷ φαίνεται ὅτι δὲν ἦτον ἀπάτη, ὅτι ἦτον ἀλήθεια, καὶ πρὸς τούταις εἰς τὸν κῆπον ὅστις ἐξεταίνεται ὑπὸ τὸ δωματίον του, ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε ἑλαφρὰ βήματα. Ἐν

τῷ ἄμα ἠγέρθη καὶ ἐρρίφθη εἰς τὸ παράθυρον· ἀλλ' εἰς τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς σελήνης, κρυπτομένης ὀπίσω συννέφων, δὲν ἦτον βεβαίος ἂν εἶδε μορφήν ἀνθρωπίνην μακρυνομένην ὀπίσω τῶν δένδρων, ἢ ἂν ἦσαν οἱ κλάδοι, οὕς ἐκίνει ἡ νυχτερινὴ αὖρα. Ἀρ' οὐ δὲ περιέμενε τινὰ χρόνον, μὴ ἰδὼν οὐδ' ἀκούσας τί ἄλλο, ἐπέσθη ὅτι ἦτον ἡ αὖρα, καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὴν κλίνην του, ἀπεκοιμήθη μετ' τὴν διεκδιότητα ταύτην.

Τὴν δ' ἐπαύριον ἀναστὰς ὑπὸ τεσσάρων βοῶν σειραμένη, καὶ κοσμευμένη ἀπὸ κλαδῶν καὶ φύλλων, ἵστατο ἀπὸ πρῶτες ἐμπρὸς τῆς πύλης τοῦ Συνδικείου τῶν ὕφαντων. Ὁ Συντεχνιάρχης ἐλθὼν ἔλαβε τὸν Ὀσκάρ ἀπὸ τῆς χειρὸς, καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ, μετὰ δύο Συνδικῶν, δύο ὕφαντῶν καὶ δύο μαθητευομένων εἰς τὴν ἀμαξάν, ὅπου ὅλοι ἵσταντο ὄρθιοι. Σαλπίγγων δὲ προπορευομένων καὶ παρακολουθούσης ὅλης τῆς Συντεχνίας μετ' ἀδικρόπων ζητωκραυγῶν ὑπὲρ τοῦ Ὀσκάρ Σιγβρίτ, περιήλθον ἐν πομπῇ τὰ κυριώτερα μέρη τῆς πόλεως, καὶ κατήτηταν τέλος εἰς τὸ ξινοδοχεῖον τῆς Γρουμβρίτης, ὅπου εἰς εὐρείαν αἴθουσαν εἶχε παρασκευασθῇ μέγα συμπόσιον τῆς ὑποδοχῆς. Ἀλλ' ἂν καθ' ἡν στιγμήν οἱ ὕφανταί ἐμελλον νὰ καθήσωσι μετ' ἐκ πλήξεως, μετ' ἀγανακτῆσεως μάλιστα, εἶδαν τὸν Χριστιανὸν εἰσελθόντα, ὡς ἂν εἶχε λητμονήται ὅλας τὰς τὴν προτεραίαν συμβάντα, καὶ προπετῶς, προκλητικῶς σχεδὸν διευθυνόμενον πρὸς τὴν τράπεζαν. Ἐπει δὲ συνήθεια ἦτον, εἰς τὰ συμπόσια ταῦτα παρὰ τὸν νεωστὶ εἰσαγόμενον νὰ καθήνται οἱ ἄμέτῳ πρὸς αὐτοῦ εἰσαχθέντες ἐργίται, ὁ δὲ Χριστιανὸς ἦτον ἐπὶ τὸν Ὀσκάρ νεωτερός ἐν τῇ Ἀνσῇ, διὰ τοῦτο ἀδιστακτικῶς καὶ αὐθαδῶς ἐπορεύθη καὶ ἔλαβε τὴν ἔδραν πλησίον ἐκείνου πρὸς ἧν εἶχε προσερθῇ τοσοῦτον ἀνοικεῖως πρὸς κοινὴν ἀποδοκιμασίαν. Ἐν νῆα τοῦ αὐτῆς αὐθαδέια ἐκορύφωσε τὴν κοινὴν ὀργήν, καὶ ὅλοι ἤρχισαν νὰ φωνάζωσιν.

— Ἐξω! ἐξω.

Ἀλλ' ὁ Χριστιανὸς ἔλαβεν ἀταράχως τὴν ἔδραν του καὶ ἐκάθησεν ἀδιαφορῶν διὰ τὰς κραυγὰς.

μέλη της; Δικάσατε καὶ ἔπειτα, ὅστις τολμᾷ ἄς με καταδικάτῃ. Ἐν τούτοις ἡ θέσις μου εἶναι αὕτη, καὶ τὴν λαμβάνω.

Ἡ ἀψηφηστία αὕτη ἐκίνησε γενικὴν δυταρέσκειαν, ἀλλὰ καὶ κατάπληξιν ἐνταυτῷ ὥστε μυστικὸς μὲν ψιθυρισμὸς ἀγανακτῆσεως ἠκούσθη ἐπιπετῶν ἐπὶ τῆς συνελεύσεως, ὅλοι ὁμῶς ἐσιώπησαν, καὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ δώσωσιν ἀροσμήν εἰς περαιτέρω σκάνδαλον.

— Φέρε, κέρατόν με, ὡραία κόρη, ἀνέκραξεν ὁ Χριστιανὸς, τείνων τὸ μετάλλινόν του ποτήριον εἰς τὴν δουβέκην, ἣτις ἐρυθρίωσα τὸ ἐπλήρωσεν ἀφρίζοντος οἴνου. Δὸς νὰ πῶ εἰς ὑγείαν τῆς Ἀνσῆς καὶ τῶν καλῶν της προποσίων!

Οἱ ἀνοικεῖται οὗτοι λόγοι παρώξυνον εἰς ἄκρον τοὺς συνδαιτημόνας, καὶ εἰς τὸ στόμα πολλῶν ἐξ αὐτῶν ἠκούοντο ὑπόκωφοι ἀπειλαί, ἃς ὁμῶς ὁ γέρον συντεχνιάρχης κατέστειλε δι' ἐνὸς βέμματος. Τὸ συμποσίον ἐξηκολούθησε, καὶ ὁ Χριστιανὸς ἔτρωγε καὶ πρὸ πάντων ἐπινεν ὡς ἂν τίποτε δὲν εἶχε συμβῇ, καὶ ἂν πατάσκει δὲν ἐπρόκειτο περὶ αὐτοῦ, καὶ ὡς ἂν ἡ τράπεζα ἐκείνη εἶχε παρατεθῇ μόνον πρὸς ἰδιαιτέραν αὐτοῦ εὐωχίαν, εἰς βαθμὸν ὥστε μέχρι τέλους αἱ παρειαὶ του γιναν ἐρυθρότεραι καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του λαμπρότεροι ἀπὸ τὸ σύνθησις.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ συμποσίου ὁ συντεχνιάρχης, κτυπήσας τρίς τὴν τράπεζαν μετ' τὴν μάχαιράν του, ἠγέρθη καὶ λαβὼν ἐν ποτήριον,

— Ὑφανταὶ τῆς Ἀνσῆς, εἶπεν, εἰς ὑγείαν τοῦ νέου μας συναδέλφου! Ὑπέστη κατ' ὡς τὰς δοκιμασίας του, ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι ἐπιδέξιός ὕφαντης· ἡτίμους ἄνθρωπος, καὶ εὐγενὴς αἰσθημάτων νέος. Μὲς ὑγείαν τοῦ συναδέλφου ἡμῶν Ὀσκάρ Σιγβρίτ.

Ὅλοι ἠγέρθητον καὶ ἐπανελάβον ἐνθουσιαστικῶς τὴν πρόποσιν ταύτην. Μόνος ὁ Χριστιανὸς ἔμεινε καθήμενος.

— Χριστιανέ, ἀνέκραξεν ὀργίλως ὁ γέρον, σὲ προσκαλῶ, νὰ ἐγερθῇς καὶ νὰ πῆς εἰς ὑγείαν τοῦ Ὀσκάρ, ἄλλως ἢ Ἀνσῇ θὰ σὲ διᾶσῃ.

Τότε ἐγερθεὶς ὁ Χριστιανὸς, ἐσφενδότισε βιαίως τὸ

ΠΕ.

— Ἀπὸ πότε, εἶπεν, ἡ Ἀνσῇ ἀθεταῖ τοὺς κανονισμοὺς της; Ἀπὸ πότε ἀποβάλλει αὐθαρέτως τὰ ποτήριόν του εἰς τὸν ἀπέναντι τοίχον, ὥστε συνετρίβῃ, μεγάλην ἐρυθρὰν κηλίδα εἰς τὸν ὅ ἔχον ἄφρον.

— Ἐγὼ εἰς εἰς μόνων τῶν φίλων μου τὴν ὑγείαν πίνω, εἶπεν ὑδριστικῶς καὶ ἐκάθησε.

Ἀλλ' ὁ Ὀσκάρ, μὴ δυνάμενος τέλος νὰ κρατήσῃ τὴν ὀργὴν του διὰ τὴν τσαούτην ἐπίμονον καὶ ἀπρόκλητον διαγωγὴν τοῦ Χριστιανοῦ, τὸν ἔζωσε μὲ τοὺς δύο βραχιόνάς του, καὶ τοι ἐξ πολὺ λεπτοφυέστερος καὶ ἀσθενέστερος αὐτοῦ φαινόμενος, τὸν ἤγειρε μετὰ πολλῆς ἐπιδειξιότητος καὶ βώμης ἀπὸ τὴν καθέδραν του, καὶ βαρὺν τὸν ἐκύλισεν εἰς τὴν τράπεζαν, μεταξὺ τῶν ἀνεστραμμένων παροψίδων, τῶν φιαλῶν καὶ τῶν πετηρίων, ἐπικροτούντων καὶ ἐπικαγγαζόντων ὅλων τῶν ὕφαντῶν.

Ἀλλ' ὁ γέλως των μετετράπη εἰς φρίκην ὅταν εἶδαν τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστιανοῦ ἐγερθέντος, ἀπαισίως διαστραφέν, καὶ καταχθόνιον ὠχρότητα ἐπ' αὐθεῖσαν διὰ μιᾶς εἰς τὰς παρειάς του, αὐτὸν δὲ ὡς αἴλουρον διὰ μιᾶς πηδῆσαντα εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Ὀσκά, καὶ κτυπήσαντα αὐτὸν διὰ μαχαιριδίου εἰς μέσον τὸ στήθος.

— Ἀνεπιτήδεια, μ' ἐπόνετες, ἀνέκραξεν ὁ Ὀσκάρ, φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὴν πληγὴν, ἐξ ἧς ἐξέρευσεν ἀμέσως τὸ αἷμα. Ἀθορύβητος ὁμῶς μείνας, ἤρπασεν συγχρόνως ἀπὸ τοῦ λυσσώδους τὴν χεῖρα τὸ ἐγχειρίδιον καὶ τὸ ἐβρίψεν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του ἐξω τοῦ παραθύρου.

— Πρόσεξε, ἐπρόσθεσεν ὁ οἶνος μᾶς θερμαίνει, καὶ τὰ παιγνίδια μας ἤρχισαν νὰ ἦναι ἀνούσια. Τὰ κοράσια ἤρχισαν νὰ τρομάζουν, καὶ οἱ σύντροφοι νὰ νομίζουν ὅτι δὲν παίζομεν.

Ἀλλ' ὁ Χριστιανὸς χωρὶς νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν μετριότητα τοῦ ἀντιπάλου του, παρακινούμενος ἐξ μᾶλλον ἢ πρὶν, ἐξυρξε δεύτερον ξιφίδιον ἀπὸ τὸν κόλπον του καὶ ἐβρίφη ἐπ' αὐτὸν ἐκουσίως ἀροπλισθέντα. Θὰ τὸν ἐφόνευσεν δὲ ἂν οἱ ὕφανται δὲν ἤγειροντο ὅλοι θορυβωδῶς, καὶ δὲν παρενέβαινον. Καί τινες μὲν ἐξυρξον τὸν Ὀσκάρ ἐκτὸς τῆς αἰθούσης καὶ τὸν ἔθεσαν εἰς τὴν κλίνην του, ὅπου ἡ γραῖα Γρουμβρίγη κρυφίως κατάρως προφέρουσα, ἐπέδεσε τὴν πληγὴν του· οἱ δὲ λοιποὶ συλλαβόντες τὸν Χριστιανόν, τὸν ἐσπρωχνον ἐκ τῶν ὤμων κράζοντας·

— Ἐξω, ἐξω τὸν ἄνδρον, ἐξω τὸν δολοφόνον! ὠπλισμένος νὰ βίβῃ κατ' ἀόκλου! Ὑπὸ δίκην, ὑπὸ δίκην τὸν κακὸν ἐργάτην. Ἀλλ' ὁ Χριστιανὸς στραφεὶς πρὸς αὐτούς,

— Φίλτατοι, εἶπεν, ἐραγα καὶ ἐπισπασαί με καὶ ἐχόρτατα. Καὶ ἂν ἠθέλετε νὰ μὲ κρατήσετε εἰς τὴν συναναστροφὴν σας, πιστεύετε ὅτι δὲν θὰ ἔμενα. Θὰ ὑπάγω νὰ κοιμηθῶ. Καλὴν νύκτα σας.

Καὶ ἐξῆλθε καγγαζών. Ἡ δὲ οὐήγυρις ἐγένεν ἐτι θορυβωδέστερα ὡς ἐκ τῆς νέας ταύτης ὕδρευς, ἥτις ἀπετείνετο εἰς ὅλην τὴν συντεχνίαν.

— Ὑπὸ δίκην, ὑπὸ δίκην! ἐκραζον πολλαὶ φωναὶ ὁμοῦ.

Τότε ὁ Συντεχνιάρχης ὑψώσας τὴν λευκὴν ράβδον του, ἥτις ἦτον τὸ σύμβολον τῆς ἀξίας του, ἀνεφώνησε·

— Ὑπάρχει δώδεκα ἐργάται, οἵτινες ἐν πλήρει πεποιθήσει καὶ ἀνελέγκτῳ συνειδήσει ζητοῦσι νὰ δικασθῇ

ὁ Χριστιανός, καὶ νομίζουν τοῦτο δίκαιον καὶ χρησίμον καὶ καλόν;

Ὅλοι ἀνεδόθησαν,

— Ὅλοι, ὅλοι ἡμεῖς.

Δώδεκα δὲ ἐκ τῶν μᾶλλον προβεβηκότων προσελθόντες, εἶπον·

— Ἡμεῖς ἐν πλήρει πεποιθήσει καὶ ἐν ἀνελέγκτῳ συνειδήσει ζητοῦμεν νὰ δικασθῇ ὁ Χριστιανός, καὶ νομίζομεν τοῦτο δίκαιον καὶ χρησίμον καὶ καλόν.

Τότε ὁ γέρων ἐπηῖσε τὴν ράβδον του εἰς τὴν γῆν, καὶ μὲ φωνὴν βραδείαν καὶ ἐπίσημον ἐπρόφερεν.

— Ὁ ἐργάτης Χριστιανὸς τίθεται ὑπὸ δίκην. Προσκαλεῖται νὰ παρυσιασθῇ εἰς τὸ συνδικεῖον αὐρίου ἀπὸ πρωίας.

Τὴν ἐπαύριον κατὰ τὴν προδωρισμένην ὥραν πάντες οἱ ὕφανται εἶχον συβρεύσει εἰς τὸ συνδικεῖον, προεκαθηντο δὲ ἤδη οἱ σύνδικοι καὶ ὁ συντεχνιάρχης. Ἀλλ' ἡ ὥρα παρήρχετο καὶ ὁ σύνδικος δὲν ἐφαίνετο. Τέλος ὁ γέρων ἐγερθεὶς, καὶ πατάξας τὴν γῆν διὰ τῆς λευκῆς ράβδου, εἶπεν

— Ἐκφωνήσατε τὰς τρεῖς κλήσεις· καὶ ἂν ὁ ὑπόδικος δὲν φανῇ μετὰ τὴν τελευταίαν, κατὰ τοὺς νόμους τῆς Ἀναρῆς διαγράφεται τῶν καταλόγων αὐτῆς, κωλύεται πᾶσης δοτοληψίας ἢ συνεργασίας οὐδεὶς Ἀνσεάτης θέλει τῷ δώσει ὕδωρ καὶ πῦρ, καὶ ἀποβάλλεται πασῶν τῶν ἀνσεατικῶν πόλεων ἐπὶ ποινῇ μαστιγώσεως.

Τότε ὁ πρῶτος σύνδικος ἀναστὰς ἐνεργώνησε.

— Χριστιανέ, ἐμφανίσθητι εἰς τὴν Ἀγορὴν.

Ἀλλ' αὐτε φωνὴ οὔτε ἀκρόασις.

— Χριστιανέ, ἐμφανίσθητι εἰς τὴν Ἀγορὴν! ἔπαυσε λαβὼν ὁ δεύτερος Σύνδικος ἐγερθεὶς.

Οὐδεὶς ἐφάνη καὶ πάλιν.

Τέλος ἐγερθεὶς ὁ τρίτος Σύνδικος,

— Χριστιανέ, ἐμφανίσθητι εἰς τὴν Ἀγορὴν, ἐπρόφερε κατηφῶς.

Ἀλλ' ἡ αὐτὴ σιωπὴ, καὶ ὁ συντεχνιάρχης ἤγειρετο ἤδη ὅπως προσέφη τὴν ἀποβολὴν του, ὅταν ἡ θύρα ἠνεώχθη θορυβωδῶς, καὶ εἰσιλθὼν ὁ Χριστιανὸς μὲ μαιδιάμα προπετὲς,

— Αἶ! πολὺ ἐσθινοὶ εἴσθε, φίλτατοι, εἶπε. Μόλις ἐτελείωσα τὸ πρόγευμά μου. Μὲ δικάζετε, νομίζω. Περὶ τίνος πρόκειται;

— Τίς τὸν κατηγορεῖ; ἠρώτησεν ὁ Συντεχνιάρχης ἀποβλέπων πρὸς τοὺς ὕφαντας.

Τότε προσελθὼν εἰς τῶν ἐπισημοτέρων ἐργοστασιάρχων,

— Ἡμεῖς, εἶπεν, ἀγωνιζόμεθα ἀπὸ πρωίας μέχρις ἐσπέρας· τρώγομεν τὸν ἄρτον μας κατὰ τὴν ἐντολὴν ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου μας, καὶ πάντοτε δὲν τὸν ἔχομεν νὰ τὸν τρώγωμεν. Παράγομεν τὰ καλλήτερα τεχνουργήματα· προσπαθοῦμεν ν' ἀγοράζωμεν εὐθυὰ καὶ νὰ πωλῶμεν ἀξίως, καὶ πάλιν μόλις καλύπτομεν τὰς δαπάνας μας. Ὁ Χριστιανὸς ποτὲ σχεδὸν δὲν ἐργάζεται, ἐγκαταλείπει τὸ ἐργοστάσιόν του εἰς τῶν ἐργατῶν τὴν διακρίσιν, ἀγοράζει ὅσα τῷ ζητήσῃ, καὶ πωλεῖ ὅσα τῷ προσφέρουσιν· αὐξάνει δὲ

καὶ παραλόγως τῶν ἐργατῶν τοὺς μισθοὺς. Ποῖος τεχνίτης ἐντίμως πορῶμενος δύναται νὰ ζήσῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; Πῶς διὰ τῆς δεινότητος ἐπιτυχάνει περισσότερον παρ' ὅ,τι ἡμεῖς διὰ τῆς φιλεργίας; Δαπανᾷ περισσότερα ἄρ' ὅσα κερδίζει. Πρέπει ν' ἀποδείξῃ πῶς ζῇ.

Ὁ Συντεχνιάρχης ἀπέβλεψε τότε πρὸς τὸν Χριστιανόν, ὡς προσκαλῶν αὐτὸν εἰς ἀπολογία.

— Τοῦτο μόνον; εἶπεν αὐτός. Καὶ τί ἔχετε νὰ ἐρευνήσῃτε σεῖς πῶς ζῶ;

Ἄν δαπανᾷ περισσότερα ἄρ' ὅσα κερδίζω, πρὸς ὄφελος τῆς Ἀντὴς τὸ κάμνω. Ἄν δὲν ἐπιτηρῶ τοὺς ἐργάτας μου, εἶναι διότι τοὺς ἐκλέγω καλοὺς, διὰ τοῦτο τοὺς πληρώνω καὶ διπλασιῶς. Ἀγοράζω τὴν πρώτην ὕλην εἰς τιμὴν διὰ νὰ τὴν ἀγοράζω καλὴν, καὶ πωλῶ τὰ προϊόντα μου εὐθὺνὰ κερδοσκοπῶν ἐπὶ τοῦ πλήθους τῶν ἀγοραστῶν, καὶ διὰ νὰ διαδίδωνται τῆς Ἀντὴς τὰ ἐμπορεύματα. Ἰδοὺ τὸ μυστήριόν μου· ἔχετε σεῖς καλλήτερον;

Οἱ ὕφαινοι εἰμὶν ἀναπολόγητοι ἐμβλέποντες ἀλλήλους εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἄλλ' εἰς τῶν νεωτέρων, αἰσθανόμενος ἀνέκταθεν πολλὴν πρὸς τὸν Ὁσκάρ συμπάθειαν, προέβη τότε καὶ εἶπε.

— Ἀδιαφορῶ πῶς ἐργάζεται καὶ πῶς ἐμπορεῖται ὁ Χριστιανός. Ἄν προτιμᾷ νὰ λέγῃ γλυκεῖς λόγους πρὸς τὰς νέας παρὰ νὰ ὑφαίνη, ἂν ἔχῃ χρήματα καὶ θέλῃ νὰ τὰ δαπανᾷ, κύριος εἶναι. Ἀλλὰ κατηγορῶ τὸν Χριστιανόν ὅτι φέρεται ἀγερόχως καὶ προπετῶς πρὸς τὴν συντεχνίαν, ὅτι περιφρονεῖ τὴν Ἀντὴν. Τὸν κατηγορῶ ὅτι περιῦδρισεν ἐν τῶν μελῶν αὐτῆς, ὅτι ἠθέλησε νὰ τὸν φονεύσῃ, ὅπερ εἶναι ἐγκλημα ἀσυγχώρητον εἰς τὴν Ἀντὴν, καὶ μάλιστα νὰ τὴν δολοφονήσῃ, ὅπερ εἶναι κακούργημα πανταχοῦ μισητόν, καὶ ταῦτα ἄναιτίως καὶ ἀπροκλήτως.

Ὁ Συντεχνιάρχης ἐστρεψεν ἐκ νέου ἐρωτηματικὸν βλέμμα πρὸς τὸν Χριστιανόν. Ἄλλ' ὁ Χριστιανός ἐσιώπα.

— Ἦκουσας περὶ τίνος κατηγορεῖσαι, εἶπεν ὁ γέρον. Τί ἀπολογεῖσαι;

— Ν' ἀπολογηθῶ; ἀπεκρίθη μειδιῶν ὁ Χριστιανός. Μὰ τὴν ἀλήθειαν τίποτε. Ἄν ἡ Ἀντὴ παραπονήται διὰ τὴν συμπεριφορὰν μου, λυποῦμαι πολὺ, σήμερον δὲν θὰ κάμω τὴν ἀνατροφὴν μου ὅπως εἶμαι, εἶμαι, καὶ θεὸς μείνω.

— Ἡ ἀπόκρισις αὕτη δὲν βελτιώνει τὴν θέσιν σου, εἶπεν ὁ Συντεχνιάρχης. Ἀλλὰ διατί ἀναιτίως κατεφέρθης κατὰ τοῦ συναδέλφου σου, ὥστε καὶ χεῖρα φονικὴν κατ' αὐτοῦ νὰ κινήσῃς; Ἐκεῖνος οὐ μόνον δὲν σ' ἐπροκάλεσεν, ἀλλὰ καὶ γενναίως ἐφέρθη πρὸς σέ.

— Γενναίως! εἶπεν, ἐν ᾧ τὰ χεῖλη του ἐλάμβανον ἐκφρασίαν ὑπερτάτης περιφρονησεως· ἐφέρθη ὅπως ἠθέλον νὰ φερθῶ ἂν ἡ ἐξήγησις αὕτη δὲν σὰς εὐχαριστῇ, τόσον τὸ χειρότερον ἄλλην νὰ σὰς δώσω δὲν ἔχω.

Οἱ Σύνδικοι τότε ἐγερθέντες ἐπλησίασαν εἰς τὸν Συντεχνιάρχην καὶ συνωμίλησαν τινὰς στιγμὰς μυστικῶς.

Ἐπειτα δὲ οὗτος λαβὼν τὸν λόγον,

— Ὑφαντὰ Χριστιανέ, εἶπεν, ἐπίσημοι ἐμποροὶ σὲ εἰσέγαγον εἰς τὴν Ἀντὴν διὰ τοῦτο ἐπαρθεῖς προσφέρεισαι προπετῶς, καὶ παρέβης τοὺς νόμους τῆς. Ἡ Ἀντὴ σὲ ἀποβάλλει. Ἐντὸς εἰκοσι τεσσάρων ὥρῶν πρέπει νὰ ἐξέλθῃς τῆς Βέργης, καὶ εἰς οὐδεμίαν Ἀνστατικὴν πόλιν δὲν εἶσαι δεκτός, ἐκτὸς ἂν προσέλθῃς εἰς τὸν ἀδικηθέντα ἀδελφόν σου, καὶ κλίνας γόνυ τῷ ζητήσῃς συγγνώμην.

— Αἱ ἀγκάλαι μου εἶναι ἀνοικταί, καὶ μνησικακίαν δὲν ἔχω, εἶπε μ' εὐγενῇ παρρησίᾳ προελθὼν ὁ Ὁσκάρ.

— Ἐχετε ὑγίαν, φίλτατοι, ὑπέλαβε χλευαστικῶς ὁ Χριστιανός. Νὰ χωρισθῶ ἀπὸ σᾶς μὲ λυπεῖ καί-ρίως. Ἀλλὰ βλέπετε, ὀλίγοι ἀποθνήσκουσι τῆς λύπης, καὶ ἐλπίζω νὰ μὴν εἶμαι ἐκ τῶν ὀλίγων ἐκείνων. Ὅσον διὰ νὰ κλίνω τὰ γόνατα, μὲ συγχωρεῖτε· ἀλλὰ τὰ ἔχω τόσον σκληρὰ, ὥστε φοβοῦμαι μὴ πρὶν κλίνουν ῥαγίσουν. Ὁ θεὸς νὰ σὰς διαφυλάττῃ.

Καὶ μ' ἐλαφρὰν κίνησιν τῆς κεφαλῆς, ἥτις ὑπερφάνειαν ἐξέφραζε μᾶλλον ἢ ταπείνωσιν, ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης, κοινὴν ἀγανάκτησιν ἐμπνεύσας διὰ τὸν τρόπον του. Ὅλοι δ' ἐξ ἐναντίας συνέχαιρον τὸν Ὁσκάρ διὰ τὴν γενναίαν διαγωγὴν του, καὶ πολλοὶ τὸν προέπεμψαν ἐκ νέου ὡς ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν οἰκίαν του. Ὡς πρὸς αὐτὸν δὲ, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἂν καὶ ἐν πασῇ τῇ εἰλικρινείᾳ τῆς καρδίας του ἦτον πρόθυμος νὰ δώσῃ τὸν ἀσπασμόν τῆς συγχωρήσεως, καὶ νὰ μὴ γίνῃ αἴτιον τῆς ἀποκομπῆς ἐνὸς συνεταίρου, οὐχ ἦτον ὁμοῦς, ὅταν τὸ πρᾶγμα συνέβη χωρὶς νὰ πταίῃ αὐτός, δὲν ἐδύνατο νὰ εἰπῇ ὅτι ἦτον ἀπαρηγόρητος διὰ τὴν ὅπως δῆποτε ἀναχώρησιν τοῦ Χριστιανοῦ, διότι ἀληθὲς ἦτον ὅτι ἡ παρουσία αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἡξιούρῃ διατί, τὸ ἐστενοχῶρει.

(ἀκολουθεῖ)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ἑλληνικὴ γραμματεία ἢ γραμματολογία, συ-
ταχθεῖσα μὲν Γερμανιστὶ ὑπὸ Ἰωάν. Χριστιανοῦ Λου-
δοβ. Σχαπφίου, μεταφρασθεῖσα δὲ ὑπὸ Γ. Γενναδίου,
καὶ ἐκδοθεῖσα δαπάναις Ἀνδρέου Κορομηλά. Ἐν Ἀθή-
ναις. Ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλά. Κατὰ
τὸν ὁδὸν τοῦ Ἑρμοῦ, ἀρ. 215. 1849. Σελίδες 203
Τιμᾶται Δρ. 4.

Ἱστορία τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων,
κατὰ χρονολογικὴν καὶ εἰδογραφικὴν σειρὰν καὶ ἐν
ἀλφαριθμητικοῖς πίναξιν, ὑπὸ Κ. Ἀσωπίου, Καθηγη-
τοῦ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῷ Πανεπιστη-
μίῳ Ὁθωνος. Τόμος πρῶτος Α—Ζ. Ἐν Ἀθήναις,
Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Σ. Κ. Βλασοῦ. 1850. Τιμᾶται
δραχ. 12. — Σελ. 960. Ἐτι δὲ καὶ πρόλογος, ἐκ
σελίδων 200.